

video

magazin

1991.
VII. évf. 1. (42.) szám
Ára: 58 Ft

HENGERELT

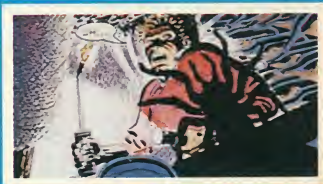
KAZETTÁK

MICHAEL DOUGLAS,
A PRODUCER
SZÍNÉSZ

WARREN BEATTY

INTERJÚJA

PÓKOK
AZ ERNYŐN

MEGLÁTNÍ
ÉS MEGSZERETNI:

KIM BASINGER

GRUNDIG KONTEX

GRUNDIG a csúcson!

RAVILL Kereskedelmi Vállalat

1091 Budapest IX.,

Üllői út 51.

Telefon: 134-2550/217, 247 m.

Telefax: 133-1180

Telex: 22-4329

Kedves Olvasó!

Úgy tűnik, Magyarországon a videózás szinte egy évről a másikra lépett csecsemőkorból felnőtt korba. Ennek egyik biztos jele, hogy nemrégiben mind a videókiadók és -forgalmazók, mind pedig a videóteka-tulajdonosok megalakították a maguk érdekvédelmi szervezetét. Olyan érdekközösséget kívánnak alkotni, külön-külön és együtt is, amely egységesen és az eddiginél jóval határozottabban lép fel a legális, tiszta piaci viszonyok megteremtése érdekében.

Idehaza, évente, becslések szerint több mint egymilliárd forint a legális videópiaci forgalom, ám ugyanennyi a feketepiacé is. A két egyesület tagjainak célja nem titkoltn az, hogy a jogszabályok betartásával, s legális tevékenységükkel minél nagyobb legyen bevételük, hasznuk. Ebben semmi kivételről sincsen. Azonban a „kalózok” és a hamis kazetták elleni közös harcukat hosszabb távon valamennyi videózóért, filmbarátért vívják; azokért is, akik esetleg videójukat ma még főleg hamis kazettákkal „etetik”. A szerzői jogok durva megsértése miatt ugyanis a nyugati forgalmazók bojkottálhatják magyarországi eladásait, márpedig akkor nincs az a jól működő feketepiac, amely olyan minőségben és annyi jó filmet tudna piacra dobni, mint most a szép számú hazai kiadók sora.

Mindez szóba került nemrégiben Pécssett is, ahol a videós szakma első alkalommal gyűlt össze szerte az országból, s cserélhette ki tapasztalatait. A közvetve minden videóbarátot érintő pécsi eseményekről, s a két új egyesületről bővebben a 24-28. oldalakon olvashat.

Falus Tamás

video

magazin

Édes álmok • Ajakruzs • Maximális túlhatás	4
A kaszkadőr • Óvakodj a hölgytől • A lift	5
Esti terror • Indio • Menekülő ember	6
A science-fiction filmek története II.	9
A producer színész, Michael Douglas	12
Egy különös interjú: Warren Beatty	14
Teszt	16
Mindent a szemnek és a kéznek	20
A tenger munkásai II.	22
Lehengerlő kazetták	24
Bódy Gábor videói	29
Újdonságok a kölni Photokináról	34
Meglátni és megszeretni... Kim Basinger	40
Pókok az ernyőn	46

A Magazin Társaság kiadványa • Szerkesztő: Falus Tamás • Művészeti szerkesztő: Czifferszky Attila, Vasvári István • Képszerkesztő: Fejér Gábor
A szerkesztőség és levélcíme: 1135 Budapest XIII., Frangepán u. 50-56.
Telefon: 131-0791, 111-0893, 111-9004 Telefax: 131-8173
Kiadja a Magazin Társaság • Kiadásért felel: dr. Laczkó Ildikó
Szédes: UNIO Fényszedő Üzem • Nyomás: Révai Nyomda
Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzlettel és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest XIII. Lehel u. 10/a közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 sz. pénzforgalmi jelzőszámra
HU ISSN 0237-5141

Ajak- rúzs

(Lipstick)

Chris, a sztármanőken csábítóan szép felvételeken különböző ajakrúzsokat reklámoz, s nem is sejtí, hogy e fotók és reklámfilmek a húga fiatal és meggyerő külsejű zenetanárában milyen érzéseket ébresztenek. Egy délután a fotómodell a lakásán fogadja a tanárt, hogy testvére tanulmányairól beszélgessenek, ám a férfi többé nem tud uralkodni érzelmein...

Szines, szinkronizált amerikai lélektani krimi
Főszereplők: Margaux Hemingway, Mariel Hemingway, Perry King, Anne Bancroft
Rendezte: Lamont Johnson
90 perc
(Csak 16 éven felülieknek!)

Forgalmazza a

Letűnt idők szigete

(Land
That Time
Forgot)

1916-ban egy német tengeralattjáró legénysége és az általk megtorpedózott angol hajó túlélői navigációs hiba miatt egy még fel nem fedezett, különös szigeten találják magukat. A sűrű dzsungelben az emberi beszédet nem ismerő, állatbőrökbe öltözött ősemberek és hatalmas dinoszauruszok leselkednek rájuk. Ezzel kezdetét veszi a küzdelem, melynek tétje: visszajutni a civilizált világba.

Szines, leiratos angol kalandfilm
Főszereplők: Doug McClure, John McNery, Susan Penhaligon
Rendezte: Kevin Connor
91 perc

Forgalmazza a

Édes álmok

(Sweet
Dreams)

Az ötvenes évek Amerikájában játszódó történet Patsy Cline country-énekesnő életét és rövid pályafutását dolgozza fel. Szenvedélyes és viharos testi-lelki szerelem, házasság, karrier, siker, s egy tragikusan végződő repülőút...

Szines, leiratos amerikai zenés film
Főszereplők: Jessica Lange, Ed Harris
Rendezte: Karel Reisz
115 perc

Forgalmazza a

Maximális túlhajtás

(Maximum Overdrive)

„Csillagászati számítások szerint 1987. június 19-én 9 óra 47 perckor a Föld belekerül a Rhea-M üstökös vörös fénycsóvájába és ott is marad a fénycsóvában 8 nap, 5 óra 29 perc 23 másodpercen keresztül.”

Wilmington, North Carolina. A megadott időben a térség minden gépe önálló életet kezd élni. A kenyérszeletelő gép véres akcióba kezd, az autók nyíltan az emberekre törnek... De a legveszedelmesebbek a kamionok. Hosszú sorban zárják körül a benzinkutakat...

Szines, szinkronizált amerikai sci-fi
Főszereplők: Emilio Estevez, Pat Hingle, Laura Harrington
Rendezte: Stephen King
97 perc
(Csak 16 éven felülieknek!)

Forgalmazza a

Óvakodj a hölgytől!

WHEN EROTIC FANTASY
LEADS TO TERROR...

DIANE LANE

A rámenős Kátyának sikerül elérnie a nagyváros népszerű áruházának igazgatójánál, hogy bizonyítsa kirakatrendezői tehetségét. A fiatal, üde szépségű lány állást kap, s kirívó kirakataival növeli az áruház forgalmát. A lány munkája azonban feltűnik egy, az áruházzal szemkösti épületben dolgozó fiatalembernek, akit elbűvöl a lány szépsége és kifejezőmódja. Először csak leleselkedik utána, telefonhívásokkal zaklatja, majd betör a lány lakásába is. Az egyébként tisztességes családapaként élő férfi így éli ki perverz hajlamait, ám idővel szinte örületbe kergeti Kátyát, aki közben egy újságíró szerelmese lett. A lány végül úgy dönt, nem hagyja el magát, s felveszi a küzdelmet az őt üldöző férfi ellen...

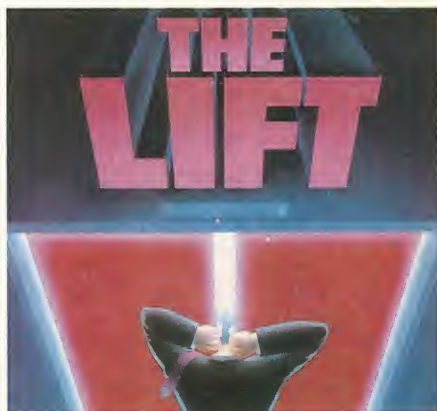
Szines, szinkronizált amerikai film

Főszereplők: Diane Lane, Michael Woods, Cotter Smith, Tyra Ferrell, Edward Penn
Rendezte: Karen Arthur

Forgalmazza a

A lift

A toronyház egyik lifte időnként kísértetiesen működik. Hol elromlik a légkondicionálója, s két emelet között csaknem megfullasztja a benn ragadtakat, hol akkor nyitja ki ajtaját, amikor a felvonó még nem érkezett meg az emeletre. Hol fejek szorulnak a liftajtóba, hol a tetejéről hullik alá egy halott.

Felix Adelaar liftszerelő nem érti a dolgot. A lifteket működtető összes egységet rendben találja, a felvonó mégis tovább gyilkol. Egy újságíró nővel ered a rejtély nyomába. Rájönnek, hogy azokkal a mikroprocesszorokkal lehet valami baj, amelyek a berendezést irányítják. A kérdés most már az, vajon titokzatos műszaki hibával van-e dolguk, vagy kísérletező személyek állhatnak-e a háttérben?

Szines, szinkronizált amerikai film

Főszereplők: Huu Stapel, Willeke Van Ammelrooy, Josine Van Dalsum
Rendezte: Dick Maas

Forgalmazza a

A kaszkadőr

Kétségbeesetten menekül egy férfi az őt üldöző rendőrség elől. Már-már reménytelen a helyzete, amikor észrevesz egy tengerparti háborúsfilmtörzst. Egyetlen reménye, hogy elrejtse valódi személyiségét, ha kaszkadőrnek áll be a filmesekhez. A rendező segít megőrizni titkát, cserébe viszont egyre merészebb, kockázatosabb feladatok megoldását követeli tőle. Idővel helyzetét bonyolítja, hogy a rendező szeretőjével egymásba szeretnek.

Vajon miért segít a rendező a férfin, akiről azt sem tudja, miért üldözi őt a rendőrség? Vagy csupán a végső bosszúra vár, s addig is felhasználja filmje sikere érdekében a legveszélyesebb feladatokra?

Szines, szinkronizált amerikai film

Főszereplők: Peter O'Toole, Steve Railsback, Barbara Hershey
Rendezte: Richard Rush

Forgalmazza a

SCHWARZENEGGER IS

The game is
The Running Man.

A game of survival.
Nobody has ever won.

But...
Schwarzenegger has
yet to play.

MENEKÜLŐ EMBER

THE RUNNING MAN

1411 ENTERTAINMENT PICTURES/KEITH BARISH PRODUCTIONS Presents Through TRI-STAR PICTURES

A LINDER/ZINKMANN PRODUCTION ARNOLD SCHWARZENEGGER IS THE RUNNING MAN MARIA CONCHITA ALONSO YAPHET KOTTO and RICHARD DAWSON as Killian

Music by HAROLD FALTERMEYER Production Designer JACK T. COLLIS Director of Photography THOMAS DEL RUTH Executive Producers KEITH BARISH and ROB COHEN

Screenplay by STEVEN E. DECONZA Based on the Novel "The Running Man" by RICHARD BACHMAN Produced by TIM ZINKMANN and GEORGE LINDER

Directed by PAUL MICHAEL GLASER

© 1987 All Reserved Rights Reserved. All Rights Reserved. TRI-STAR PICTURES

A talpig becsületes, tisztességes zsarut „barátai” lebuktatják és börtönbe juttatják. Ám onnan sikerül megszöknie.

Egy újságíró azonban megpróbálja felkutatni és újból börtönbe csuktatni, de a zsaru már tanult az eseményekből. Legközelebb barátaival ered az igazság nyomába...

Színes, szinkronizált amerikai film

Főszereplők: Arnold Schwarzenegger, Maria Conchita Alonso

Rendezte: Paul Michael Glaser

Forgalmazza a

Carol értesítést kap, hogy fia súlyos betegben Colorado egyik kórházában fekszik. Férjét, aki a városon kívül van, nem tudja értesíteni, ezért egyedül indul el, hogy fia mellett legyen. A hosszú út – Phoenix, Arizona, Landwer, Colorado – félelemmel teli éjszaka: az autóból kifogy a benzin, s éppen ott, ahol égen földön semmi épület, sem ember...

S ekkor, váratlanul egy lövés dörren. Egy magányos motoros megöl egy rendőrt. Carol az egyetlen, aki látja a gyilkosságot. A motoros tudja ezt, s Carolnak igyekeznie kell, hogy megmeneküljön a gyilkostól...

Színes, szinkronizált amerikai film

Főszereplők: Valery Harper, Richard Romnus,

Nicholas Prior

Rendezte: A. V. Shackheimer

Forgalmazza a

Szabadságot kap az amerikai haditengerészettől Daniel kapitány, aki hazatérve ősi hagyományokat őrző falujába megdöbbenve tapasztalja: szülőhelyét teljesen át akarják formálni, modern, „civilizált” várost akarnak kialakítani a régi kedves otthon helyén. Daniel „az én házam az én várom” elv alapján felveszi a kilátástalannak tűnő harcot, melyben élete is veszélybe kerül...

Színes, szinkronizált amerikai akciófilm

Főszereplők: Kevin Ferkisky, Marvin Hegler, Brian Danhy

Rendezte: Anthony Dalwison

Forgalmazza a

A Video 2000 valamennyi filmje szinkronizált.

Jön: Pánik az 522-esen! A Video 2000 kiadásában mese-, koncert- és szexfilmek közül is válogathat, melyeket megtalálhat a tékákbán.

A kft. címe: 1142 Budapest, Rohonc u. 6. Tel.: 251-1019

Raquel – Total Beauty and Fitness

A csodálatos szépségű Raquel Welch a nyolcvanas évek közepén egészségsével és fitness-gyakorlataival megőrizte Amerikát. Egészségmegőrző programját, mely az állóképességet kívánja növelni, az izmokat erősíteni, a koncentrációképességet fokozni, nemcsak nézni, utánozni is érdemes!

Szines amerikai edzésprogram, 1984-ből

Főszereplő: Raquel Welch

Rendezte: Andre Weinfeld

87 perc

Forgalmazza a

Minden idők legjobbjai

(Best
of
Times)

Jack Dundee újra akarja írni-élni személyes sorsát. Annak idején, 1972-ben a Taft amerikai labdarúgócsapat színeiben játszott futballmeccset a Bakersfield gardája ellen, amit a Taft elvesztett, Jack hibája miatt. Jó néhány év elteltével ismét lejátszák a találkozót, így Jacknek megvan minden esélye, hogy jóvátegye korábban elkövetett hibáját...

Szines amerikai vígjáték, 1988

Főszereplők: Robin Williams, Kurt Russell, Pamela Reed

Rendezte: Roger Spottiswoode

103 perc

Forgalmazza a

CIM:

1024 Budapest Keleti Károly u. 28/A.

Éjszakai bombázók

(Night
Bombers)

1943-44 telén a brit királyi légierő bombázó egységét Németország szívébe küldték, hogy semmisítse meg a fontos német hadibázisokat és támadja a fővárost, Berlint. H. I. Cozens légi parancsnok-haditudósító kodachrome színes filmre, 16 milliméteres kézi kamerával rögzítette a féltelmes eseményeket. Az eredeti felvételek fennmaradtak az utókor számára – és immár kazettán is megtekinthetők, Magyarországon is.

Szines angol dokumentumfilm, 1943-44

60 perc

Forgalmazza a

Kulcs a félelemhez

(Fear
is the
Key)

A Képek a sásfészekben és a Navarrone ágyú című könyvek (majd filmek) szerzőjének újabb megfilmesített műve Talbotról szól (akit a Petrocellit is alakító Barry Newman formál meg). Talbot felesége, gyermeke és testvére néhány évvel korábban rajta ült azon a repülőgépen, amely drágakövet szállított, s melyet lelőttek. Most a roncsok a tenger mélyén pihennek. Talbot-ot megfenyegetik: ha kedves az élete, akkor szakértelmét kell latba vetnie, hogy segítse felkutatni a tengerben árválkodó kincseket...

Szines amerikai krimi, 1972

Főszereplők: Barry Newman, Suzy Kendall, John Vernon

Rendezte: Michael Tuchner

105 perc

Forgalmazza a

Elvis Presley

Elvis Presley

1956. szeptember 9-én az Amerikai Egyesült Államok televízió-nézőinek döntő többsége, legalább 54 millió ember ült a készülékek előtt és egy varázslatos fiatalembert figyelt. Az akkor 21 esztendős fiú ekkor érkezett pályafutása egyik nagy sikeréhez. Ekkor már három esztendeje túl volt a Sun Records stúdióbeli első próbálkozásain, amikor is csak azért tért be a stúdióba, hogy édesanyja születésnapjára elénekelje a My Happiness című szerzeményt. Az ötvenes évek Amerikájában ő lett a rock and roll királya, aki már életében saját legendájává vált. 1977. augusztus 16-i haláláig több mint félszáz arany kislemez és vagy harminc arany illetve platina nagylemez bizonyítja Elvis pályafutásának sikereit. Még halála után is millió száma fogynak lemezei. Memphis-beli egykori otthona ma zarándokhely.

A videó felleleveníti életének fontosabb állomásait. Hallhatjuk nálunk kevéssé ismert dalait is, láthatunk tv-showkat, s filmrészleteket főszereplésével.

Színes és fekete-fehér dokumentumfilm
Írta: Tom Lavagnino
Producer: Ray Altherton
70 perc

TELEVIDEO

Forgalmazza a

THE BEATLES

ALONE AND TOGETHER

Egyedül és együtt

A negyvenes évek szülőit. Valamennyien liverpooliak. 1962 óta játszott együtt a négy fiatalember: John Lennon, Paul McCartney, George Harrison és Ringo Starr. Első kislemezük, a Love Me Do, ezt követően már egyetlen slágerlistáról sem lehet letörölni a nevet: Beatles. Tucatnyi sláger, szinte évente: például 1963-ból a She Loves You, 1964-ből az A Hard Day's Night, mely egyben első filmjük címe is, 1965-ből a Help – szintén film is –, 1966-ból az Eleanor Rigby, 1967-ből a Penny Lane, 1968-ból a Hey Jude, 1969-ből az Ob La Di, Ob La Dá, 1970-ből a Let It Be, feloszlásuk előtti utolsó albumuk címadó dala.

A Beatles a hatvanas években megforgatta a világot. Stílusával, viselkedésével, s nem utolsósorban zenéjével, szövegével. Milliókra hatott és hat ma is. E mostani összeállítás koncert- és filmrészleteket tartalmaz, amatőr és profi dokumentumfilmeket egyaránt. Nyilatkozik John, Paul, George és Ringo. Vidám és komoly vallomások ezek dalokról, magukról és a világról.

Színes és fekete-fehér dokumentumfilm, 1989
50 perc

TELEVIDEO

Forgalmazza a

A SCIENCE-FICTION

FILMEK

TÖRTÉNETE II.

A tömegpusztító fegyverek új generációjának megjelenése, hatásának ismerete tehát új – gazdagnak és kimeríthetetlennek tűnő – témát nyitott a sci-fiben. Nem csoda, hogy annyi film foglalkozott a világvégével az '50-es években, hiszen ez a bombától való félelmet is jelentette egyben. A bomba kultúránk egyik kivételülévé vált, technológiai fejlődésünk logikus eredménye, egy félelmetes megtestesülés és a „szép új világ” kivonata lett, amely kizsákmányol és elszigetel minket. Persze túlzás lenne azt állítani, hogy valamennyi ez idő tájt készült sci-fi ezekről a bombákról szólna, vagy azt, hogy a más bolygókról és világokból érkező megszállókban és gonosz robotokban tulajdonképpen azokat a tudósokat festették volna le, akik kifejlesztették ezt a borzalmas eszközt Földünk elpusztítására. A klasszikus sci-fi-témák továbbvitele, igényes feldolgozása George Pal (Pál György) nevéhez fűződik. Az *Irány: a Hold!* (Destination Moon, 1950) a maga precizitásával, nagyszerű trükkjeivel visszatérés a langi hagyományokhoz a Falsz Gordon-féle űroperettekkel szemben, a *Világok összeütközése* (When Worlds Collide, 1951) a maga naív, hihetetlen befejezése ellenére a világvége típusú filmek prototípusa lett, míg a *Világok harcának* (War of the Worlds, 1953) idegen teremtményei (marslakói) „talán a legmeggyőzőbbek voltak mindama lények közül, akik

Hollywoodból jöttek”. (Richard Hodgens)

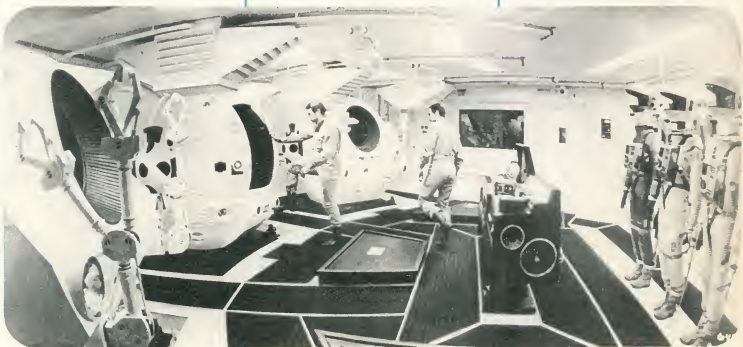
Az igazi áttörés: 2001. Űrodüsszeia

A '60-as évek elejére kifulladt a szörnyekkel és az atomfegyverek használatának következményeivel, illetve a kettő kombinálásával operáló

(Day of the Triffids, 1963 GB), a *Dr. Strangelove* (Dr. Strangelove or How I Learned to Stop Worrying and Love the Bomb, 1965 GB), a *Fantasztikus utazás* (Fantastic Voyage, 1966) és *A majmok bolygója* (Planet of the Apes, 1967). A korszakváltás kezdete tehát a 2001-hez fűződik. „Szinte lehetetlen azóta egyetlen olyan science-fiction filmet is találni, mely-

ágyazott mondandóé.” (Michael Wood)

Eppen ez a 2001-ből fakadó technológia-centrikusság lesz az egyik jellemzője a következő évtized filmtermésének. Mert az új filmek alapvetően a régi sztorikat melegítették fel. Míg régebben a történet volt a fontos, allegóriája a fenyegetett emberiségnek, addig a megvalósítás módja gyakran

írányzat. A hangsúly újra a tudományos fantasztikus felé toldott el: az űrhajózás, a világűr felderítése, az időutazás felé. A korszak csúcsműveit, Stanley Kubrick 2001. Űrodüsszeiája (2001. A Space Odyssey, 1968 GB–USA), amely meghozta a sci-fi igazi áttörését, elismert műtájiá válását. A 2001 azonban – anélkül, hogy lebecsülnénk érdemeit – csak a pont volt azon a bizonyos i-betűn, hiszen a műfaj felnötte választás olyan filmek alapozták meg, készítettek elő, mint A *triffidek napja*

2001. Űrodüsszeia

nek témája tulajdonképpen ne a saját ügyessége lenne abban, hogy a jövő egy pompás vízióját kínálja, amely ugyanakkor a gyönyörűség és a gondos munka, a befektetett hatalmas energia eredményeként egyáltalán a jelen víziója is lesz, egyszerű történetet mutatva be. Ez a történet pedig ennyi: íme, ezt képes a film csinálni... A technológia lesz a film központi témája és nem valamiféle túlnézetbe

primitív és ócska volt, „hála” az alacsony költségvetésnek és a szegényes képzeletörőnek. Mára viszont a dekoráció, a kivitelezés került előtérbe. Ami igazán fontos ezekben a filmekben, az a holnap világának (és a nézők képzeletének) vizuális megragadása, lenyűgöző bemutatása, vagy a más világoké, gondoljunk csak a *Logan futása* (Logan's Run, 1976) visszhangos és pompás jeleneteire, vagy A *földrepatyinty férfi* (The Man Who Fell to Earth, 1976 GB) Bowie-jának csupasz planetájára. ►

Csillagok háborúja

s nem is a legfényesebb lapra, de beírt!

Beindul a pénzcsináló gépezet

És Lucas megint csak a kezdet volt, az új sci-fi örület elindítója. Mert a *Csillagok háborújának* zajos sikerét megelőgolva tucatszámra kezdtek el antani világszerte a stúdiók a fantasztikus filmeket. „Figyeld az eget!” – hangzott a felhívás egykoron a *Lény a külső térből* (The Thing from Another World, 1951) című film végén. „Figyeld a mozivásznat!” – hangzott most, s valóban a világ a hollywoodi mozi-

Földi csillagrobbanás

A speciális effektusok szakértői, a látványtervezők és a számítógépes szakemberek iránti igény a '70-es évek második felében tovább fokozódott. A csillagrobbanás mégis szinte teljesen váratlanul következett be. A 20th Century-Fox stúdió kerek 10 millió dollárt ölt bele egy tudományos-fantasztikus játékfilm leforgatásába, ám az eredményt illetően ugyancsak kétségei voltak. Miután sikertelenül próbálta elpasszolni a filmet, kijött vele, s ő volt a legjobban meglepve, hogy a mozi sikert sikerre halmozva átirta a bevételi és a népszerűségi listákat. George Lucas *Csillagok háborúja* (Star Wars, 1977) című filmje fenekestül felforgatta a (film)világot. Pedig nem történt más, minthogy Lucas felélesztette az űroperettet, űgyesen ötvözve Flash Gordon, Buck Rogers és a többiek már jól bevált receptjeit a középkori lovagi mitológiával. Mindezt azután megtűzdelte a mesterségbeli tudás legmagasabb szintjén eladott, addig még sohasem látott speciális effektusokkal és képi megoldásokkal. Az eredmény lenyűgöző volt. A *Csillagok háborúja*-rejtély megoldása gyanánt ide kívánczik a neves szovjet esztéta, Lev Kulesov megállapítása

Emlékmás

1922-ből (!), amely mit sem veszített értékéből, aktualitásából több mint fél évszázad elteltével. „Az amerikai filmek sikerének titka a maximális filmszerűségben, a nagyfokú mozgalmasságban, a primitív heroizmusban és a korral való szerves kapcsolatban rejlik.” Úgy gondolom, hogy ennél tömörebben és találóbban azóta sem fogalmazta meg senki ezt a jelenséget. Luke Skywalker vágya pedig – immár trilógiává bővülve – teljesült, kalan-

dos utazások vártak rá, bejárta az űr távoli galaxisait, idegen világokat ismert meg, s beleszállt egy szörnyű űrháború kellős közepébe. A tét azonban több volt a hercegnő megmentésénél, több a Halálcsillag elpusztításánál, több a Darth Vaderrel vívott halálos párbaj kimenetelénél. A tét maga a halhatatlanság volt. Az újkori legenda, a mítosz megszületése. És Luke Skywalker jött, látott és győzött, aranybetűkkel írta be nevét a filmművészet legfényesebb lapjaira. Ha egyesek szerint nem is aranybetűkkel,

fenegyereknek nevéből volt hangos akkoriban, s az ő listavezető műmeséire figyelt, amelyek a tökéletesség lát-szata ellenére korántsem esztétikai, hanem bevételi szempontok alapján készültek, s készülnek ma is. A bevalottan pénzcsináló gépezet azonban (mindig) azt nyújtja, amit a közönség elvár (kiván), az UFO-talány lehetséges megoldásait (*Harmadik típusú találkozások*) Close Encounters of the Third Kind, 1977), a torokszorító, gyomorfelkavaró pillanatokat a rémisztés legmagasabb fokán (*Nyolcadik*

Harmadik
típusú
találkozások

Nyolcadik utas: a halál

utas: a Halál) Alien, 1979 GB-USA), a lepusztult jövőlátomás nyers brutalitását (Örült = Mad Max, 1979. AUS), vagy egyszerűen csak a nosztalgiaát a gyermeki ártatlanság, romlatlanság után (E.T. – a földönkívüli) E.T. – The Extraterrestrial, 1982)

Mert a mozi – légyen az sci-fi, horror, fantasy vagy bármilyen más műfaj – Amerikában elsősorban és mindenekelőtt üzlet, amelynek alapja a szédületes technika, a szakmai hozzáértés és az állandó megújulásra való készség. Ennek legkésebb bizonyítéka korunk sláger-sci-fije, a *Total Recall* – Az emlékmás (Total Recall, 1989), amely a kellő időben született meg ahhoz, hogy a műfaj iránt lanygulni látszó érdeklődést megint felfokozza, s a sci-fi vezető szerepét az évezred végéig biztosítsa.

Szilágyi G. Gábor

VÉNUSZ

Tudományos-fantasztikus magazin

FILM
NOVELLA
UFO
SZEX

Kapható
az újságárusoknál!

SCI-FI TOP 20

Utazás a Holdba (Le voyage dans la Lune, 1902 F) r: Georges Méliès
Metropolis (1926 német)
r: Fritz Lang (Filmmúzeum)
Frankenstein (1931 USA)
r: James Whale (Filmmúzeum)
A láthatatlan ember (The Invisible Man, 1933 USA)
r: James Whale (Filmmúzeum)
Mi lesz holnap? (Things to Come, 1936 GB) r: William Cameron Menzies (Filmmúzeum)
Világok harca (War of the Worlds, 1935 USA)
r: Byron Haskin
A testablók inváziója (Invasion of the Body Snatchers, 1956 USA)
r: Don Siegel
Tiltott bolygó (Forbidden Planet, 1956 USA) r: Fred M. Wilcox
A hihetetlenül zsugorodó ember (The Incredible Shrinking Man, 1957 USA)
r: Jack Arnold
Fantasztikus utazás (Fantastic Voyage, 1966 USA) r: Richard Fleischer (Filmmúzeum)
A majmok bolygója (Planet of the Apes, 1967 USA)
r: Franklin J. Schaffner (Filmmúzeum)
2001. űrodíszzei (2001. a Space Odyssey, 1968 GB-USA) r: Stanley Kubrick (bemutató)
Az Androméda törzs (The Andromeda Strain, 1970 USA) r: Robert Wise (bemutató)
Mechanikus narancs (A Clockwork Orange, 1971 GB) r: Stanley Kubrick
Solaris (1972 Su) r: Andrej Tarkovszkij (bemutató)
Rollerball (1975 USA)
r: Norman Jewison
Csillagok háborúja (Star Wars, 1977 USA)
r: Georges Lucas (bemutató)
Harmadik típusú találkozások (Close Encounters of the Third Kind, 1977 USA) r: Steven Spielberg (bemutató)
Nyolcadik utas: a Halál (Alien, 1979 GB-USA)
r: Ridley Scott (bemutató)
A lény (A valami) (The Thing, 1982 USA)
r: John Carpenter

**A PRODUCER
SZÍNÉSZ**

MICHAEL DOUGLAS

Karrierje az utcákon kezdődött. San Francisco utcáin. A törvény és rend képviselőjeként, a legjobb amerikai tv-krimik hagyományainak szellemében négy évig koptatta a flasztert, hajszoalta a kis- és nagystílusű bűnözőket, s miközben hétről hétre lótot-futott, izzadt, lihegett, évődött és vitalkozott társával, a közönség is elfogadta, megkedvelte, sőt megszerette.

Mindezt elsősorban kollégájának, a magánéletben a család barátjának, Karl Maldennek köszönhetette, aki őt ajánlotta maga mellé a sorozatba a fiatalabb nyomozó szerepére. A figura meghozta számára a népszerűséget, s szakmai körökben is ismerte tette nevét. Megnyílt előtte a lehetőség, hogy kilépjen apja árnyékából.

Nehéz a színészcsemeték sorsa. Élétük állandó vándorlás a szülőikkel: forgatásról forgatásra, miközben egyre inkább kihűl a családi tűzhely, gyengül az érzelmek kohéziós ereje. A Demski család esetében sem történt ez másképpen. A negyvenes években még ismeretlen színész Isszur Danilovics Demski felesége családnévét fölveve Kirk Douglasként lett világhírű. Első gyermeke, a kis Michael Douglas 1944. szeptember 25-én született a New Jersey állambeli New Brunswickban. A fiúnak nem sok ideje jutott az önélelel gyermekkorra, élete megosztott lett az iskola és a stúdiók világa között. Mire felnőtt, szinte betéve ismerde a filmkészítés minden csinját-binját, ám addigra már széthullott körülötte a család. Szülei válását, apja vétkeit – új asszonyt talált magának – sokáig nem is tudta megemésztetni, megbocsátani: volt egy időszak az életében, amikor egyszerűen letagadta, hogy bármilyen köze lenne a híres színészhez.

Michael azért nem hanyagolta el a tanulást. A dél-kaliforniai egyetemen irodalomtörténetet és drámaelméletet hallgatott, míg a nyári szünetekben az Eugene O'Neill Memorial Theatre Center nevű színházban dolgozott dramaturgként és segédd rendezőként. Sőt, olykor egy-egy kisebb szerep erejéig a világot jelentő deszkákra is felhagott. Miután elvége-

zte az egyetemet, otthagya Kaliforniát, s New Yorkba költözött, ahol az American Place Theatre társulat tagja lett. Sikeres Off-Broadway-darabok sora következett, amelyekben hol rendezőasszisztensként, hol színészként működött közre. Az egyik ilyen előadást követően kapott szerződési ajánlatot egy játékfilm főszerepére, az *Üdvözlés a hősnek!* (Hail Hero!, 1969) hippifigurájának eljátszására. A kedvező fogadtatás megnyitotta az utat a további kisebb, olcsó produkciók felé, de ki tudja, hová vezetett volna pályafutása, ha nem bukkan fel Karl Malden ajánlatával...?

Bár a *San Francisco...* futószalaga eléggé

lekötötte idejét, Michael a két évvel fiatalabb Joel nevű öccsével beindított egy reklámfilmek készítésével foglalkozó vállalkozást, amely a későbbi, komolyabb próbálkozások alapja lett. Mert Michael nagy tervekkel forgatott a fejében: játékfilmekben gondolkodott, s elsőként rögtön Ken Keseynek a *Száll a kakukk fészkére* című, elmeegógyintézetben játszódó bestsellerét akarta átültetni celluloidszalagra. Ekkor azonban újra szembekerült az apjával, mivel a regény megfilmesítési joga Kirk Douglas birtokában volt. Az „öreg”, aki a Broadway-n maga is főszereplője volt a darabnak, már régóta foglalkozott a filmrevitel gondolatával – előbb

A Rózsák háborúja

**MAGYARORSZÁGON BEMUTATOTT
FILMJEI, MELEK KÖZÜL
TÖBB VIDEÓ IS LÁTHATÓ:**

San Francisco utcáin (The Streets of San Francisco, 1972-75 TV-sorozat) (TV)
Száll a kakukk fészke (One Flew Over the Cuckoo's Nest, 1975 producer)
r: Milos Forman
Kóma (Coma, 1978) r: Michael Chrichton
Kína szindróma (The China Syndrome, 1979 színész, producer, társíró) r: James Bridges
Nagy futás (The Big Running, 1979) (TV)
A smaragd (Ramaning the Stone, 1983 színész, producer)
r: Robert Zemeckis
A Nilus gyöngye (Jewel of the Nile, 1985 színész, producer) r: Lewis Teague
Táncár (A Chorus Line, 1985)
r: Richard Attenborough
Végzetes vonzerő (Fatal Attraction, 1987)
r: Adrian Lyne
Tőzsdecápák (Wall Street, 1988)
r: Oliver Stone
Fekete eső (Black Rain, 1989)
r: Ridley Scott

teremtett további elképzeléseinek megvalósításához.

Immár befutott emberként vállalt színészi feladatot Robin Cook híres orvosthrillerjének, a *Kómanak* filmváltozatában, majd ezt követően kezdett hozzá az újabb vállalkozásának, a *Kínai szindrómának*. A film, nagyszerű színészeivel (köztük Michaellel) és filmes megoldásaival határozott állásfoglalás volt az atomerőművek hiányos biztonságja felserelése és felelőtlen üzemeltetése ellen – s mint már annyiszor, az élet később igazolta a filmes próféciait, ám sokkal tragikusabb és drámaibb körülmények között.

A '80-as évek elején a jökepű és jövágású Michael főleg más rendezők keze alatt kamatoztatta színészi tehetségét, melynek kézzelfogható eredményét a Bigstick Company nevű saját filmvállalatának beindításába fektette bele. Itt készítette el azután 1983-ban *A smaragd románcát*, majd annak folytatását, *A Nilus gyöngyét* (1985). E filmmel lesöpörte a bevételi listák éléről az év verhetetlennek kikiáltott filmjét, Stallone *Rocky IV*-ét. Ezek a kommersz szórakoztatás magasabb régióiban helyet foglaló mozik ha nem is a legjobb, de a legnépszerűbb és a legrágább szinészek közé emelték Douglast. Honoráriuma manapság filmenként már 10 millió dollár. Még szerencse, hogy közben igényesebb arcát is megmutatta, mint például Richard Attenboroughnak a *Táncár* című musicaljében, Adrian Lyne erotikus töltésű drámai mozijában, a *Végzetes vonzerő*-ben, s Oliver Stone-nak a Wall Street világot leplező *Tőzsdecápák* című munkájában. Douglas személyét mára már a hazai film- és videoforgalmazó cégek is megkülönböztetett figyelemmel kísérik, így

Fekete eső

egymás után láthatjuk új filmjeit, arcait; legutóbb Ridley Scott morózus, hűvös eleganciával rendezett superkrimijének nyomozó hőseként, a *Fekete eső*-ben.

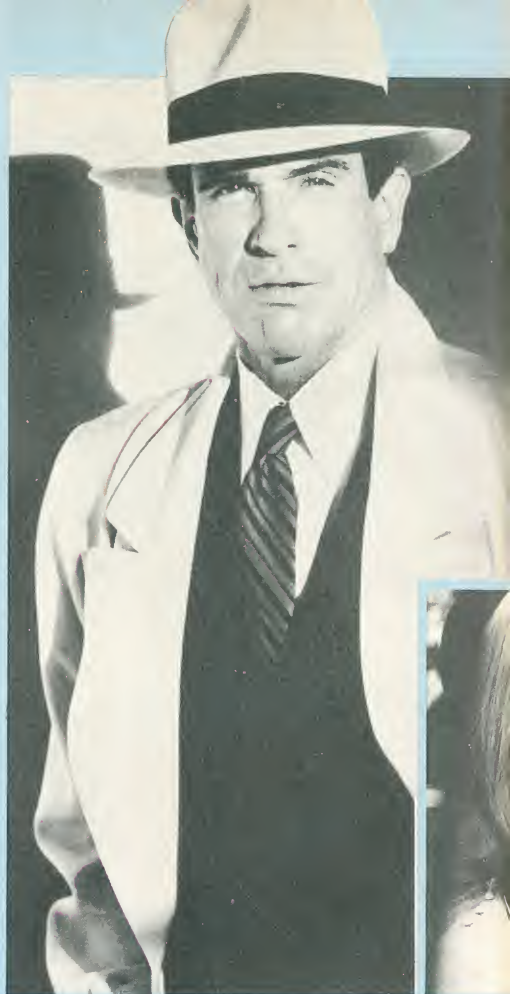
Michael a maga bőrén tapasztalta, milyen érzés nagy sztár fának lenni. „Ha van valami az életben, amit sohasem akartam átélni, úgy az a világ leghálátlanabb szerepe: sohasem akartam egy híres apa fia lenni. De rá kellett jönnöm, hogy ez nem is olyan egyszerű...” Mégis, hihetetlen akaraterővel, rengeteg energiával képes volt kilépni apja árnyékából. Mindezt úgy, hogy sohasem használta ki annak hírességét, befolyását. A sikeres producer és színész azonban nem akar ugyanabba a hibába esni, mint apja egykoron. Biztos és boldog családi háttérrel hozott létre, tíz éve él együtt Diandra Lukerrel, a fotómodellből lett gyönyörű színésznővel, aki első gyermekük születésekor búcsút mondott a pályájának. A munka mellett ő és Cameron fia a legfontosabbak a számára. De nincs már harag a nagypapával sem...

színészként, majd rendezőként birkózott az anyaggal, ám egyikből sem lett semmi. Végül, hosszas egyezkedés után lemondott a jogokról fia javára. Ez rendkívül szerencsés döntésnek bizonyult, hiszen nemcsak egyenesbe hozta hűvös viszonyukat, hanem Michaelt a csúcsra is segítette. Az 1975-ben forgatott filmmel – a rendezésére Milos Formant, a főszerepre pedig Jack Nicholst sikerült megnyernie – minden idők egyik legnagyobb sikerét aratta, s az éves Oscar-ceremónián elnyerte az öt nagy kategória (legjobb film rendező, színész, színésznő, forgatókönyv) valamennyi díját! Rajta kívül ez idáig egyetlen produkciónak sikerült ez (még), 1935-ben az *Ez történt egy éjszaka* (It Happened One Night) című Frank Capra-filmnek. S ami legalább ennyire lényeges, a siker anyagiilag függetlenné tette őt, és biztos alapokat

**A Nilus
Gyöngye**

Egy különös interjú

Warren Beatty – akire a magyar mozinézők elsősorban a Bonnie és Clyde férfi főszereplőjeként emlékeznek – ritkán ad interjút.

Talán éppen ezért kering a film- és videósztárról oly sok történet.

A San Francisco-i Rolling Stone magazin riportérének nemrég mégis sikerült mikrofonvégre kapni a rejtélyes színészrendezőt, aki kilenc évvel ezelőtt Oscar-díjas filmje, a John Reednek és feleségének szovjetunióbeli kálváriájáról szóló *Vörösök* után most a 30-as évek amerikai képregény-detektívjét, Dick Tracyt vitte filmvászonra.

A 26 millió dollárba került film női főszereplője Madonna, aki a hírek szerint a nála 22 évvel idősebb, 53 esztendőes Beatty sztár-szerelmeinek hosszú listájára is fölkerült...
Íme a különös interjú:

– Jellemezze Madonna azon kvalitásait, amelyek meggyőzték önt, hogy rá bizza a csábító szex-bomba, *Breathless Mahoney* szerepét a *Dick Tracy*-ben.

– Madonna (21 másodperces gondolkodási szünet) egyszerre megható, és mulatságosabb, mint egy egész ketrecnyi majom. (11 másodperc) Mókás és (21 másodperc) előadóművészként oly sok mindenhez van tehetsége és energiája, hogy senki nem vonhatja ki magát a hatása alól.

– Szexuális energiára gondol? – (47 másodperc szünet) Hm, azzal is rendelkezik.

– Mi a legszexisebb dolog, amit a vásznon csinál?

– Hogy mulatságos. Gyönyörű komika. Ez szexis dolog? Nem is tudom, mindenki a maga mércéje szerint ítél.

– Azt gondolja, hogy az interjúktól való elzárkózása hozzájárul a Warren Beatty személye körüli mitológia gazdagodásához?

– Nem tudok egyetérteni e hízelgő feltételezéssel, ezzel önmagamat dicsérnem, ami nem vonzó tulajdonság. Amúgy pedig nehéz tévesen idézni valakit, aki nem

mond semmit. Szinte nincs olyasmi, amit még ne mondtak volna rólam. Én viszont rengeteg mindent nem mondtam még el. Nem beszélek magánügyekről.

– Maga semmiről sem beszél, még a saját filmjeiről se. Ez ugyebár üzletileg helytelen?

– Általánosságban nem hiszem, hogy helyes volna kiállni egy film elé. Ha az ember magára vonja a figyelmet, egyúttal el is tereli azt a filmről. Ideális az, ha a film önmagáért beszél. Az ember nem meséli el, miről szól egy dal, egy festmény, mielőtt elnéki vagy kiállítja azt. Tálalás előtt nem szokás földelni a receptet. Előbb jöjjön a kóstoló. Ezért hagytam abba az interjúzást. Nem látom hasznát a személyes publicitásnak.

– Mi a legnevetésesebb pletyka, amit önmagáról olvasott?

– Ravasz kérdés. Ha én itt most elismétel egy nevetésiges pletykát, akkor 50 százalékkal növelem a hitelességét, akármilyen legyen is az.

– Mit gondol, miért szól önről annyi pletyka?

– Itt megint valami öndicséret

mondhatnék, ezért inkább nem mondom semmit.

– De vajon nincs ott az igazság csirája minden bulvársztoriban?

– Ez a csíra-elmélet hülyeség, annyit mondhatok. Ami engem illet, folytattam ezügyben némi vizsgálgóást. Arra jöttem rá, hogy tíz kinyomtatott dologból nyolc vagy kilenc nem igaz. E nyolc-kilenc igaztalan állításból négy-öt akár pozitív vagy hízelgő is lehet.

Fele tehát előnyös, a másik fele káros képet fest az emberről. Nem minden igaz.

– Még akkor sem, ha fénykép is áll mellette?

– Nos, tizből kettő igaz. Nem mondom, hogy minden hazugság.

– Barátja, Jack Nicholson látatlanból élvezi a hírnevet. És ön?

– (34 másodperc) Nos, mások nevében nem beszélhetek. Nem tudom, élvezik-e vagy sem. Dustin

Warren Beatty

A Dick Tracyben

mert számomra ennek nem volt alternatívája. Habár, azt hiszem, létezik. Tudnék olyan helyre menni, ahol senki nem ismer.

– **Excentrikusnak tartja önmagát?**

– Aki 22 éves korában filmsztár lesz, mint én, az excentrikussá válik. A korábbi várakozásához képest aránytalanul gazdag és híres lesz. Ez aztán az édességbolt!

– **Amit csak józan észsel akar, megkaphatja.**

– Inkább józan ész nélkül. Józan ész nélkül csak egy fickó vagy a sok közül. A nagy feladat: megmaradni a józan ész határai között. Én megpróbáltam. Ha sikerült megővnom önmagam, azt a politika és a művészetek, nem pedig a vagyon iránti érdeklődésemnek köszönhetem.

– **Őn lassan készít filmeket. Lassan beszél. Mit csinál gyorsan?**

– Mellébeszélék.

– **Mit még?**

– Mindenki másnál gyorsab-

A Bonnie és Clyde-ban

Hoffman szokta mondani, hogy én hosszabb ideje vagyok híres ember, mint személy. Az ő elmélete szerint az ember azokban az években nevezhető személynek, amikor nem híres. Mivel én életem első filmjével (az 1961-es *Tündöklés a fűben*) felülfogtam a szerencsét, tíz év előnyre tettem szert Jackkel és Dustinnal szemben. Tehát nem igazán foglalkoztam a közismertséggel,

han tárcsázok telefonon. (Be is mutatja: ujjai villámgyorsan végigzongorázzák a Beverly Wilshire hotel számát, ahol években át lakosztályt tartott fenn. Tárcsázási idő: pontosan egy másodperc.) Megcsináljam még egyszer? Újra látni akarja? (Ismét tárcsáz, csupa kérdés az arca.) Gyors volt, ugye?

– **Lélegzetelátló.**

– Köszönöm.

– **Gyorsan vezet?**

– Normális sebességgel próbálom vezetni.

– **Egyszer azt mondta, hogy mintha minden filmje egy-egy visszatérés volna. Mi tart olyan sokáig?**

– Nem tudom, hogy olyan hosszú ideig tart-e a filmek elkészítése. Az azt sokáig, amíg eldöntöm, hogy készítek egyet. Ez tart túl sokáig. És azt hiszem, elnéző va-

Dustin Hoffmannal és Isabel Adjanival az Isthari című filmben

gyok önmagammal szemben, meg kéne próbálnom ezen változtatni. Néha arra gondolok, épp elég hosszú ideje tettem félre a filmkészítést ahhoz, hogy azt már tovább nem lehet halogatni, különböző okokból. S akkor megyek, és készítek egy filmet.

– **Talán egyszerűen nem szereti a filmkészítést.**

– Nem. Arról van szó, hogy nem szeretek állandóan filmet készíteni. Oly sok tehetetlenséget kell legyőzni ahhoz, hogy az ember igazán jó filmet csináljon. Az igazán nehéz filmjeimet, mint a *Sampont* vagy a *Vörösök*, nem csinálnám meg még egyszer.

– **Robert Towne, akivel együtt írták a Sampont, azt mondta, őnt „mélyen zavarba hozza a színjátás”. Igaz ez?**

– (Tanácstalanul) Ezt mondta rólam? Az zavar nagyon, ha rosszul játszom.

– **Tudna még más filmjében is szerepelni?**

– Ó, persze. Jobb szeretném, ha másvalaki rendezne engem. Lehetetlenség egyszerre szerepelni és rendezni, még ha úgy teszünk is, mintha lehetséges volna.

– **Mi a legfontosabb dolog, amit tudni kell a nőkről?**

– (21 másodpercere megáll) Az, hogy nem nagyon különböznek a férfiaktól.

– **Ezt hogy érti?**

– Nyolc oldal lenne a válasz.

– **Nyolc klasszikus oldal. Hogy érti?**

– (14 másodperc szünet) Nos, nekem szerencsém van, hogy olyan légkörben nőtem fel, ahol megtanítottak ugyanolyan tisztelettel viselkedni a nők, mint a férfiak iránt. Nem teszek különbséget. Az ember olykor nem veszi magát nagyon komolyan, ami még gyakrabban előfordul, ha megjelenik a színen a szexuális vonzerő, és mindannyian egy kissé megszédülünk...

(Szőnyi Tamás fordítása)

atty

TESZT

A mérések a Magyar Elektrotechnikai Ellenőrző Intézet laboratóriumában készültek. A tesztet összeállította és az értékeléseket készítette Géczy Géza.

Talán nem keltünk csaldást a videósok körében, ha ez egyszer nem újabb kameracsodákat, vagy videómagnókat mutatunk be olvasóinknak, hanem szolgáltatásokban egyszerűbb osztályból választjuk tesztalanyainkat.

Ezidág ugyanis egyszer sem foglalkoztunk a tuner nélküli videókkal, pedig bemutatásuk magazinunkban több szempontból is indokolt. Ezek a készülékek esetenként fél-, vagy kétharmadannyiba kerülnek, mint egy tunerral felszerelt középosztálybeli videómagnó, kezelésük egyszerű, s különösen azoknak az igényét elégítik ki, akik a videotékák gyakori látogatói, idejükből és igényükből csak egy-egy film megnézésére futja, nem törekszenek hát a világ legnagyobb archívumának birtoklására. Bár e készülékek között nem is egy igazl videómagnó, nem csak lejátszásra, felvételre is képes, rendelkezik olyan szolgáltatásokkal mint az *auto repeat*, vagyis automatikus ismétlés, és a

távvezérlős kezelés sem ritkaság közöttük.

A gyártók kínálatát mindig az igények határozzák meg, s úgy tűnik az igény egyre nagyobb e készülékek iránt is. A hazai kínálatban a korábbiakban csak **Goldstar**, **Samsung**, **Daewoo** – első sorban csak lejátszó – magnókkal találkoztunk, de ma már az **Akai**, a **Funai**, a **Hitachi** és a **Panasonic** típusai is eljutottak a hazai üzletekbe.

Tesztünk címét is éppen a Panasonic NV-PU2EE típusának kazettafészék-aljtaán olvasható felirattól kölcsönöztük, mely videó három fejével jó minőséget sejtet. E készülékeknek közös tulajdonsága, hogy nincs nagyfrekvenciás egységük, tunerjük, egy részüket csak lejátszásra alkalmas,

magyrészük felvételre is, de szolgáltatásaikkal másodkészüléknek – például átmsolásra – igazán megfelelnek.

A tucatnyi gépnek közel a felét igyekszünk az olvasókhöz közelebb hozni, válogatva korábbi és újabb modellek közül. Az **Akai VS-R9EV** nem tartozik hazai piacra, a legfrissebb típusok közé, formatervezése egyedinek tűnő, jó összhangú. Felépítése hasonló a már ismert Akai típusokéhoz (miért is lenne más) ez azt jelenti, hogy az ún. *quick start*, vagyis gyorsindítás rendszer a behelyezett kazettát lazán befűzi, és *start* jelzésre 2 mp-en belül stabil kép látható.

Ezen a magnón is – mint a legtöbbén – olvasható a „2 System” felirat, mely a PAL és a MESECAM rendszerben felvett kazetták lejátszására utal. Ez gya-

korlatban – néhány ritka esettől eltekintve – azt jelenti, hogy mind a kölcsönzökből kivett, mind a hazai forgalmazású készülékeken felvett kazetták lejátszhatók. Az előbbieken ugyanis PAL rendszerben van a képanyag rögzítve, az utóbiakon pedig a SECAM műsorok MESECAM eljárás szerint kerülnek a szalagra. A normaváltás egyébként a készülék hátoldalán lévő kapcsolóval történik.

A VS-R9EV azonban nemcsak lejátszásra, hanem AV bemenetén keresztül felvételre is képes. A felvett és lejátszott kazetták műsorát AV jelek formájában vagy a 30–39 csatornák valamelyikén adja át a tv-készüléknek az audiovizuál csatlakozók RCA aljzatain keresztül. Természetesen van külső antenna fogadási lehetőség is, ennek azonban itt nem az a szerepe, hogy ne kelljen a TV-készülék antennacsatlakozóját állandóan cserélni. Ha ugyanis a videómagnó az antennacsatlakozón keresztül csatlakozik a TV-hez, akkor ennek antennabemenete foglalt lenne a tetőantenna előtt. Ezért az égi jelek is videón és annak átjátszókében jutnak be a TV-készülékbe, így lehetővé válik, hogy vagy a sugárzott műsort, vagy a lejátszott anyagot élvezhessük anélkül, hogy kábelkelljen cserélni. Ez az antennafogadási mód azonban nem csak az Akainak, hanem a többi készüléknek is sajátja, s talán ezért is érdemes volt hosszabban elidőzni e csatlakozó indoklásának kérdésénél.

A lejátszott felvételek egyébként kimeríveíthetők, és 1/8, illetve 1/16 sebességre is lassíthatók. Van képesség és tracking szabályzás is, valamint ismétítő funkció. Igen kellemes szolgáltatás, hogy mindezek – beleértve a magnófunkciókat és a lassítást is – távvezérlőn keresztül is irányíthatók.

VIDEÓMOZI

ÁLTALÁNOS JELLEMZŐK, SZOLGÁLTATÁSOK

TÍPUS	AKAI VS-R9EV	GOLDSTAR VCP-4300P	GOLDSTAR VCP-2 1010P	HITACHI VT-P75/GK	FUNAI VIP-150	PANASONIC NV-P2UEE
ÁLTALÁNOS JELLEMZŐK						
Színrendszer						PAL/MESECAM/NTSC*
Forgótejek száma	2	2	2	2	2	3
Méretek (szélesség x magasság x mélység mm-ben)	286 x 82 x 329	290 x 89 x 328	380 x 86 x 326	370 x 89 x 320	350 x 92 x 315	380 x 89 x 344
Tömeg (kg)	4,8	5	5,3	5,4	4,7	4,9
Játékidő (240 perces kazettával/perc)	240	240	240	240	240	240
Gyors képeresés (előre/hátra)	7x/7x	6x/6x	7x/7x	5x/5x	3x,5x/3x,5x	6x/6x
SZOLGÁLTATÁSOK						
Felvétel	x		x	x		x
Lassítás	1/8 és 1/16					
Állókép	x	x	x	x	x	x
Képről-képre léptetés	x		x			x
Képelesség szabályozás	x	x	x		x	x
AUTOMATIKÁK						
Visszatekergetés	x	x	x	x	x	x
Ismétlés szalag elejéről	x	x	x		x	
KÜLÖNLLEGESSÉGEK						
Távvezérlő	x	x	x	x	x	x
12 V-ról működtethető		x				
CSATLAKOZÓK						
Antenna be/RF jel ki	koax/koax	koax/koax	koax/koax	koax/koax	koax/koax	koax/koax
Video be/ki	RCA/RCA	-/RCA	RCA/RCA	RCA/RCA	-/RCA	RCA/RCA
Hang be/ki	RCA/RCA	-/RCA	RCA/RCA	RCA/RCA	-/RCA	RCA/RCA

* NTSC csak lejátszásnál

Képmínősége, sorbontása egy kissé elmarad a Panasonic és Hitachi mögött, a képelesség-szabályzó kimelt állásában ugyan tudja a 250 sort, a zaj viszont ilyenkor fokozódott. Normál állásban, vízszintes irányban 245 sor körüli bontást érzékeltünk. Ami viszont igen korrektnek találtott, az a kísérőhang 12 kHz-es felső határa.

Formai kialakításában, szolgáltatásaiban is szerényebb a Gold-

star VCP-4300 P típusa, bár van egy igen sajátos szolgáltatása: 12 V-os egyenfeszültségről, például egy gépkocsi-akkumulátorral is táplálható. Nem tartozik a legmodernebb konstrukciók közé, első ránézésre egy fél videomagnót sejtet. Nem sokkal szélesebb, mint a kazettafészek ajtaja, a kezelőgombok ez alatt kaptak he-

lyet. Felvételi lehetősége nincs, csupán PAL és MESECAM rendszerben felvett kazetták lejátszására képes.

A TV-készülék felé a jelet két RCA rendszerű audio ill. vizuális csatlakozón keresztül, vagy a TV-kimeneten, a 32-40-es csatornák valamelyikén adja át. A normál

lejátszáson kívül előre és visszafelé történő lejátszásra és állókép kimerevítésre van lehetőség. Akad természetesen itt is ismételő funkció.

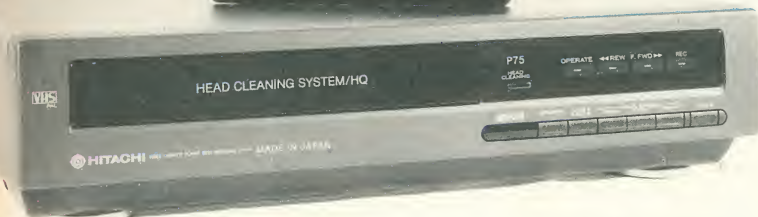
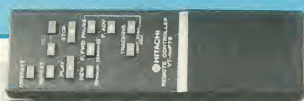
A tracking és a képelesség-állítás és készüléknek szintén sajátja, a távvezérlő azonban csak a lejátszással kapcsolatos funkciókat tudja kezelni.

A képmínőséget nem tartottuk gyengének, a 250 soros bontás

MÉRÉSI EREDMÉNYEK

Tipus	AKAI VS-R9EV		GOLDSTAR VCP-4300P		GOLDSTAR VCP-R1010P		HITACHI VT-P 75(GK)		FUNAI VIP 150		PANASONIC NV-P2UEE	
	Specifikált	Mért	Specifikált	Mért	Specifikált	Mért	Specifikált	Mért	Specifikált	Mért	Specifikált	Mért
RF kimeneti csatornák	30-39	28-40	32-40	30-41	32-40	31-41	34-42	32-43	32-40	31-40	32-40	30-41
RF kimeneti szint (mV)	—	2,3	1	1,8	—	2,2	—	1,1	—	1,6	—	1,5
Video kimeneti szint (V csúcs-csúcs)	1	1,15	1	1,1	1	1,15	1	1,05	1	1,1	—	1,05
Video jel/zaj viszony	43	40	43	41	43	42	43	41	42	42	43	43
Sorbotás (sor)	240	245	—	250	—	240	260	250	—	255	240	260
Hang jel/zaj viszony (dB)	40	51	—	51	38	49	43	49	42	48	42	50
Hangfrekvencias átvitel (Hz-kHz)	70-12	70-12	—	120-4,2	125-8	60-11,5	70-12	65-14	200-6	90-9,5	80-10	70-12
Nyávgóság (\pm %)	—	0,3	—	0,2	—	0,2	—	0,2	—	0,25	—	0,18
Áttekerkeselési idő (mp)	—	260/260	—	270/270	—	285/280	—	320/340	—	269/260	—	285/280
Kimeneti hang (MHz)	—	6,5	—	5,5	—	5,5	—	5,5-6,5	—	6,5/6,5	—	5,5

korrekt lejátszást eredményez, a kép jel/zaj viszonya a közepes kategóriába tartozik.

Az állókép a mindig jelen lévő kisebb-nagyobb zavarcsíkok miatt nem nyújt felhőtlen élvezetet. Kifejezett családost azonban az igen szűk hangfrekvencias átvitel okozott, melyből a magas hangok átvitele teljesen hiányzott.

Szintén Goldstar típusa **VCP-R 1010P**, melyet láttunk **VCP-R 1010W** típusjelzéssel is. Számtalvó különbség sem használat szempontjából, sem a mutatott jellemzők kivételében nincs a két készülék között, annál nagyobb azonban a különbség az előző, csak lejátszó 4300-aszhoz képest. A VCP-R 1010P ugyanis felvevő-lejátszó is, vagyis ez már videó-magnó számba megy. Formája is tetszetősnek mondható, laposabb, baloldalt a kazettafészkekkel, jobboldalt a kezelőszervekkel. Természetesen PAL és ME-SECAM rendszerű kazetták lejátszására alkalmas és a kimeneten a jelek közvetlenül antennabemeneten átadhatók a TV-készülék

felé a 32-40. csatorna valamelyikén állíthatóan. Ezt az állíthatóságot a háttapon lévő csavarhúzó hangolási lehetőség biztosítja, és bizony most már egyre nagyobb szükség is van rá, mivel az UHF sávban is több adó-vagy reláló-más üzemel, ezeknek a jelei pedig esetenként zavarjeleket hozhatnak össze a tv-készülékhez kapcsolt videóok vagy lejátszók jeleivel, amik változó sűrűségű keveréscsíkok formájában zavarják a képet. Nos, ilyenkor kell egy piciny csavarhúzóval odébbhangolni videónk kimeneti jelét, hogy elkerüljük ezeket a frekvenciakeveredéseket. A beállítás viszonylag egyszerű, mivel a VCP-R 1010-nek van tesztábrája is. A legoptimálisabb persze az AV-csatlakozón keresztüli kapcsolat, ahol a hang, vagyis az audió és a kép, tehát a videójelek átvitelére egy-egy RCA-aljzat szolgál. Felvevőre egy ugyanilyen csatlakozópárunk van.

Az éppen működtetett funkciókat világító kijelzők mutatják. Van természetesen gyors előre- és visszatekerkeselés, és ezzel az üzemmóddal kombinált képkérés, automatikus ismételt lejátszás, képkimerítés és egyes képleptetés is. A sávhelyzet szabályzás ezen a készüléken is biztosított és gyengébb minőségű

kazetták esetén „bele lehet emelni” az átvitelbe, javítva a képminőséget, bár ez a VCP-R 1010 esetében a képzajok növekedésével jár. A távvezérlő is elég sokat tud, minden magnófunkció kényelmes kezelést biztosít.

A látott kép alapján sorbotás tekintetében nem találtuk rossz-nak a Goldstar e videómagóját 240 soros botásával (kiemelt állásban 250 sor) tisztességes képet produkált és kép jel/zaj viszonya is a tisztességes közepeműnyben helyezkedett el. Állóképétől, egyes képleptetésétől azonban nem voltak elragadtatva, — bár erre utal a kezelési útmutató is — kicsit erősebben jelentkeztek a zavarcsíkok, mint az egy kétféle magnótól manapság elvárható. A mi mintapéldánnyunkon SECAM kódolási jelekről felvett kazetták esetén ráadásul szíves színváranys ábrák is megjelentek, ami a nem elegendő azonosításra utalt. A hangfrekvencias átvitel azonban igen tisztességes volt, és jel/zaj viszonya is megfelelt egy közepesztálybeli készülékének.

Mechanikája fűrgén tekercselt át és gyorsképeresése is 6-szoros, illetve 10-szeres váltásával gyors képreátalást eredményezett.

A Hitachi VT-P 75(GK) valóban elegáns megjelenésű készülék. Formája, vonalvezetése a tuner

„nagy” asztali videomagnókehoz hasonló és konstrukciója is azokból az elemekből építkezik. Így ebben a készülékben is megtalálható a fejtszító rendszer, amire a kazettafészkek atjain olvasható „Head Cleaning System” utal. Minden befűzésnél és leállításnál a fejhez simul egy kis görgő, mely néhány másodpercen keresztül igyekszik az esetleges szennyeződések eltávolítani. Nem tagadjuk, ennek a megoldásnak a szükségességét korábban bizonyos mértékig megkérdőjeleztük, egyszerűen azért, mert a gondosan kezelt, pormentes helyen tárolt, megfelelő minőségű kazetták használata esetén kevés okunk volt fontosságát belátni. A kísérletek ugyanis azt mutatták, hogy egy normál módon elszennyeződött fejfel lejátszva egy jó minőségű kazettát, az apró porszemcsék, emulziódarabkák lassan lekopnak. Gyakorlatilag a dörzsléssel dolgozó tisztítókazetták ugyanezzel az elvvel dolgoznak, csak 10-15 mp alatt igyekeznek elvégezni a munkát. A folyadékos

rendszerek kiméletesebbnek látszanak, mivel ezek a szennyeződés lazítására némi tisztító folyadékot is alkalmaznak.

Sajnos tudjuk, hogy a videomagnók ezen osztályánál kevésbé hangozthatjuk azt az alaptelt, hogy tessék mindig korrekt kazettát használni, mivel itt a cél sokszor változó minőségű műsoros kazetták alkalmazása, s ilyenkor háttérbe szorul a nyersanyag-gal szembeni igényesség.

A Hitachi is mindkét színrendszert dolgozik, és mint arra a típusjelzésben látható GK betűk utalnak, mindkét (OIRT és CCIR) hangrendszerben kiadja a kisérőhangot. Felvétel és lejátszó videó, melyen az AV jelek fogadása és kiadása RCA rendszerű csatlakozásokon történik. Szolgáltatásai közül a képkérés, a távvezérlőn keresztül történő fejkövetésbeállítás, említhetjük meg és a szintén távvezérlőn keresztül rövid szakasos ismétlést, amikor egy-egy jelenet újrajtszása valósítható meg.

Képjellemzők tekintetében a Hitachi jó értékeket mutatott. A látott

sorban az elmaradt ugyan a specifikált 260 vízszintes irányban megkülönböztethető képelem-számtól, de a tapasztalt 250-es értékkel is meg voltunk elégedve.

A kép jel/zaj viszonyát átlagosnak tartjuk, a kimerevített képét jónak ítéltük, bár némi képváltási zavarokat itt is tapasztaltunk. Hangjellemzők tekintetében kifejezetten jó értékeket mértünk, hangfrekvenciás átvitele széles volt, nyávgósa elfogadható szinten maradt.

A japán Funai cégnek az elmúlt időben több terméke jelent meg hazai piacon. A videók közül a VIP-150-nel jelzett típus jelenti az egyszerűbb szolgáltatású készülékek kínálatát. A meglehetősen sok szolgáltatást jellemző külső, az előlapon szolgáltatások széles körét sejtető feliratok gazdagsága valóban csak egy lejátszó magán rejt magában.

Az első, ami meglepő, hogy a hangkivezérlés nagyságát akár csak a hangmagamon fel-fel villanó LED-ek sora jelzi ki, a feliratok automatikus lejátszásról, visszatekerésről, ismétlésről és kazettakivételről szólnak, melyek

sok más készüléknek is tulajdon-ságai. Ami feltétlenül jó, hogy van a készüléken képesség és sáv-követés állítási lehetőség is. A távvezérlő nem túl bőbeszédű, de a bekapcsolás, a gyors előre és visszacsúsztatás biztosítja és a kimerevített képet is vezérelhetjük vele. A hátulapon tehát csak két RCA aljzatot találhatunk a kép és hangjel kiadására a TV-készülék felé, de persze itt is van mód antennacsatlakozón keresztül történő jelátadásra.

A látottak alapján a VIP 150-es is jó biztonsággal teljesítette a 250 soros átvitelt, és a képesség szabályzó állásban sem növekedtek meg túlzottan a zajok, miközben 260 sornak megfelelő vízszintes bontást láthatunk. A hangfrekvenciás átvitelt is megfelelően látjuk.

Legvégül szólnak címádonkról; a Panasonic NV-P2U típusáról, melynek típusjelzése után megtalálható az EE jelzés is, ami a PAL-MESECAM lejátszáson kívül a mindkét rendszerbeli hangkivitelre utal. S ha már Panasonic – s az olvasó ne sejtessen elfogultságot a tesztelő részéről – akkor nem lehet egy leegyszerűsített masina, a konstruktorok 3 fejet rejtettek a fejedobba. Természetesen van felvételi és lejátszási lehetőség, a ki- és bemenet 2-2 pár RCA csatlakozó biztosítja. Van teszt-

ábra kapcsoló is, s mellette egy csavarhúzó állítási lehetőség, függőleges képremést korrigáló potenciométer, mely állóképnek jó minőséget. Az állókép egyébként tiszta és stabil.

Előbb csak két színnormáról szólnunk, pedig az NV-P2U NTSC rendszerű kazetták lejátszása is alkalmas. A szolgáltatások közül a gyors előre és visszafelé történő képkérés, a digitális sáv követésen kívül a kétszeres sebességű lejátszást kell megemlíteni. Bár formája a videomagnók felépítését követi; baloldalt a kazettafészekkel, aljaltán a Video Theatre felirattal, jobboldalt a kezelőszervekkel, a fényes fekete műanyag előlap mégis manapság már egyáltalán nem nevezhető személynak. S bár tudjuk, hogy a forma (egyéltalán nem mellőzendő) másodlagos szempont, a döntést a belcsinnek, a paraméterek milyenségének kell jelentenie. Mind zaj, mind képjellemzőkben a Panasonic tudta a legtöbbet, s hangjával is az első között volt. Állóképéről már szólnunk, a többiekhez képest a hiányérzet talán az automatikus ismétlési funkció elmaradása jelentheti.

Egy teszt végén illene mégiscsak valami számadást tenni. Véginézve a készülékeket, szinte mindegyiknek van valami specialitása, sajátossága. A Hitachi saját maga törli a fejet és ráadásul tetszetős is, az egyszerűbb Goldstar 4300 P-t ugyan a szépségversenyen nem nagyon lehetne a színpadra felengedni, és hangja sem tartozik az elbűvölők közé, de ez az egyetlen készülék, mely automagnóról is üzemeltethető, míg a másik Goldstar ki egyenlített képét és egészen jó hangminőségét produkált. A Funai előlapon lejátszáskor világognak a LED-ek, de bizony felvenni nem lehet vele. Az Akai szolgáltatásokban, megjelenésben kiegyenlített volt, legtöbb szolgáltatással azonban a Panasonic NV-P2U típusa rendelkezett.

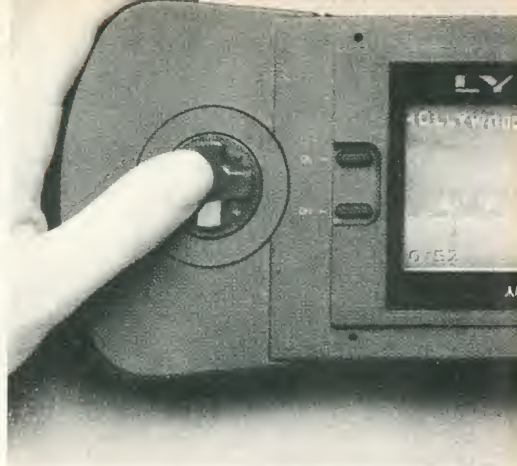

Ha mostanában betér az ember Amerika valamelyik videójátékokat árusító üzletébe, rá kell jönnie, hogy nincsen igaza a régi mondásnak, mely szerint a felnőtt férfit elsősorban az különbözteti meg a gyermektől, hogy neki drágábban lehet játékokat vásárolni. Ugyanis a különböző komputeres játékok ma már – különösen magyar szemmel nézve – csillagászati összegekbe kerülnek, nem ritka a több száz dolláros kis masina sem. A boltokban, bármerre is néz a kíváncsi vásárló, azt látja, hogy a kezdeti primitív technikát mára szuperminőség váltotta fel. S ez nemcsak a számítógépes játékokra vonatkozik, napjainkra a hordozható videójátékok is néhány éve még elképzelhetetlennek hitt technikai színvonalon működnek. És bármennyire meglepő, mégis így van: magas áruk ellenére rengetegen megvásárolják őket, hiszen a komputer-minőség a két kézbe fogás, a hordozhatóság kényelmével párosul. Imár nem egyszerű géphez épített játékprogramokról van szó, hanem bonyolult szerkezetű „műszerekről”, melyek között éppúgy vannak sztlárok, mint az autók vagy a motorkerékpárok között.

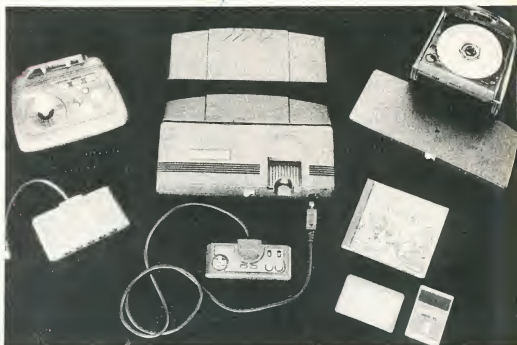
Egy játék a sok közül, lemezről

Érdekes hát megismerkedni néhány ilyen videójáték-csilaggal.

Technológiában és persze árkban egyaránt úttörő márká a NINTENDO GAME BOY. Amikor először tűnt fel a piacon, 89,95 dollárért lehetett megvásárolni. A mintegy 300 grammos gépet ugyanazzal a nyolc bites komputereljesítménnyel látták el, mint csak lakásban használható változatát (Nintendo Entertainment System), de mindössze négy ceruzaelemről működik. A videórajzok a gépescskébe épített, 10 x 15 cm-es fekete-fehér LCD képernyőn jelennek meg, mozgó háttér előtt. E speciális háttér előnye a korábbi, mozdulatlan háttérrel szemben, hogy háromdimenziós perspektívát érzetét kelti a nézőben. Az újfajta térérlményt digitális sztereó hang erősíti a játékosban. A ragyogó hangminőséget a géphez mellékelte fejhallgató nyújtja. A Game Boy további újtása a cserélhető memóriakártya, ezeket egyenként húsz dolláros áron lehet megkapni. E kártyákat kifeje-

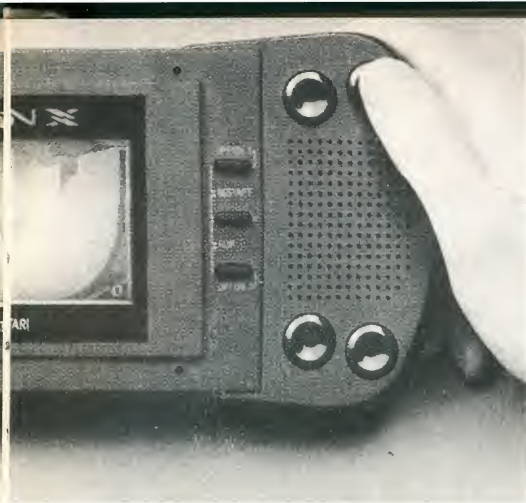
Digitális sztereóhang teszi még élvezetesebbé a videójátékot a Game Boy-jal, 10 x 15 cm-es fekete-fehér képernyőjén mintha három dimenzió jelenne meg

Ez már a jövő kezdete: CD turbo-gép 400 dolláros áron

MINDENT

A SZEMNEK ÉS A KÉ

Az Atari Lynx készülék képernyőjének 9 cm az átmérője, egy játékot egyszerre nyolcan játszhatnak – 180 dollárért

zeten a hordozható készülékek számára gyártják, az otthon használatos videójátékokhoz más kártya szükséges. Kellemes és hasznos szolgáltatása a Game Boy-nak, hogy kábelcsatlakozója egy másik hasonló gép köthető rá, így például hosszú, unalmas utazások idején – ketten is játszhatnak, versenyezhetnek az okos masinákon.

Azt nem tudni, miért nevezték el épp egy hiúzról az ATARI LYNX készüléket, de az tény, hogy a gép már valóban komoly igényeket is kielégít. Méretre alig nagyobb, mint egy videókazetta, súlya mintegy 45 dkg. Ugyancsak a hordozható videójátékok közé tartozik. A Game Boy-jal szemben a Lynx már 9 cm átmérőjű színes LCD képernyővel rendelkezik, és több mint négyezer szín előállítására képes. E színpalettáról egyszerre tizenhatot láthat a játékos.

A színvonalas szolgáltatások persze itt is magasabb árat vonnak maguk után. Egy Atari Lynx-t jelenleg 180 dollárért adnak a boltokban. A cég szakemberei úgy nyilatkoznak, hogy a gépbe épített „csodákat” kipróbálva bárki meggyőződhet róla, hogy a Lynx mégiscsak megéri a nagy befektetést.

És mik ezek a csodák? A gép szíve egy nyolc bites mikroprocesszor. Ez igen finom animációt és tiszta hangot biztosít. A Lynxhez hitelkártya-méretű programtárolók csatlakoznak, melyek 35-40 dollárért már megvásárolhatók. A gép egyik fontos szolgál-

szere nyolc(!) személy játszhatja ugyanazt a játékot. Amikor többen ülnek asztalhoz egyszerre, a gép lehetővé teszi, hogy mindannyian egyenlő esélyekkel induljanak, vagyis minden játékos *szemből* lássa a képernyőt. A hang négy csatornán érkezik a játékos füléhez; a videójátéknak körülbelül 5 centiméteres a hangszórója. Ezt fehallgató, képerősség-szabályozó és kontraszt-szabályozó egészíti ki. A gépecske hat elemmel, illetve – otthoni használat esetén – egy beépített AC adapterrel működik. Az Atari legnépszerűbb játéka a Klax, a Xenophobe, a Paper Boy, valamint az első – nyolc személyre tervezett – játékprogram, a Slime World.

A NEC TURBOEXPRESS profi videójáték fő érdekessége, hogy egyetlen kapcsolással tévémonitorrá alakítható. Ára 250 dollár, de a kiegészítő tuner modul további 100 dollárba kerül. A képernyő igen finom felbontó képességgel rendelkezik; természetesen színes képet ad. Szinte teljesen eluntethető a „szellemkép” e hátulról fluoreszkáló fénnel megvilágított képernyőről. Színpalettája 512 árnyalatot ismer, melyeket nem változtatva használ, hanem képes az egész skálát egyszerre produkálni. Hat AA elem működteti a TurboExpress, mely két játékosra méretezett játékokra is alkalmas. Hatcsatornás hangot biztosít és fehallgatóval is üzemeltethető. Itt is található AC adapter, s egy külön berendezés a hosszú utakra: e szolgáltatás az elemek időtartamát hívva meghosszabbítani. A tévé-pozíci-

óban használt gép mint színes monitor is funkcionálhat videomagnó vagy más hasonló készülék kiegészítéseként.

A kérdés kézenfekvő: hová vezet a videójátékok fantasztikus ütemben fejlődő technikája? Ezt kérdezi a játékokat bemutató az amerikai Video Review havilap szakírója is. A szakemberek első sorban a lézerlemez tárolás lehetőségeit kutatják napjainkban. A CD mintegy kétezerszer több adatot képes tárolni, mint a kezdetlegesebb kártyák. Az első efféle CD-gépek már meg is jelentek a piacon (TurboGrafx – CD) – áruk viszont borsos: 400 dollár. E gépek egyaránt alkalmasak lézerlemez videójátékok, hanganyagot tartalmazó és grafikus (képi tartalmú) CD-k lejátszására. Aki hajlandó ennyi pénzt áldozni a csodamasinára, Sherlock Holmes-történeteket és más programokat nézhet rajta, melyek közül érdemes megemlíteni a Camp Californiát, ehhez a programhoz a Beach Boys szolgáltatja a zenét.

M. J. Gy.

ZNEK!

A TENGHER M

Fejezetek a hazai videókalózkodás történetéből

Egységben az erő

A Mosolygó Maffiózó – mint bizonyára sejtik – nem ok nélkül mosolygott. Félnivalója, kellőképpen szigorú szerzői jogvédő törvények és rendelkezések hiján, nemigen volt, örvendetesen megnövekedett tőkéje ellenben már komolyabb akciókat is lehetővé tett.

Először az "várt tisztázása, hogy a mélységészülte mogolok milyen arányban részesedjenek a folyvást bővülő magyar piac hasznából. A mendemondák ekkortájt, a nyolcvanas évek közepén éjszakai találkozókról, késhegyig menő vitákról, titokzatos lebukásokról, eltűnésekről, végezetül józan kompromisszumról szóltak. A "nagyok" – szám szerint halan – felosztották egymást közt Nagy-Budapest egész területét, s a torzsalkodások ezután már csak a nagyobb vidéki városokban működő kollégák hovatarozása körül folytak. Ekkortájt kezdett megmutakozni, milyen nagy szerepet kap a videóüzletben a félhivatalos érdekek összefonódása: Óbuda cenzárja például hosszú időn át a helyi kapitányság tözsomzadságában folytatta üzelmait, meg sem kísérelte elrejtetni az üzlet pultja alatt a konspiráció legalapvetőbb szabályaival. Tehette – állandó kuntsajtjal közt rendőrök is szép számmal akadtak... Amúgy igénytelen volt, nem csak me-

rész, és felháborítóan trehány munkát végzett, őstípusa lehetett volna tehát a "békebeli" videókalóznak. A csapnivaló kópiákkal, az élvezhetetlen hangminőséggel, az időnek előtte öletszerűen befejezett felvételekkel kapcsolatos reklamációk egykedvűen fogadta, mentsegekre is csak egyvalamit tudott felhozni – jelesül, hogy meglehetősen olcsón működött: 150 forintot kért filmenként. Jó másfél évbe telt, mire utolérte a vég. A részletek nem tisztáztak. Kalózberekben azt rebesgették, valamiképp túllőtt a célon, de hogy ez pontosan mit jelent, legfeljebb a beavatottak tudják. Sejthető persze, hogy a közelben valaki más többet jaltolt a zsaruknak, vagy az idők szavára hallgatva olykor-olykor nézhető kópiával örvendeztette meg a megrendelőt. Mert, bizony lassanként a minőség is szemponttá vált. Olyannyira, hogy a Pesti Hatok, Lőrinc, Ferencváros, Újpest, Angyalföld, Óbuda no meg a Dombvidék urai, tempóváltásra határozták el magukat.

A lebukottak sanyarú sorsából okulva rendre lefedezték magukat: gépeiket – alkalmanként négyet-ötöt is – megbízható emberek lakásán, olykor kerületek távolában működtették, határidőnaplójukba semmit be

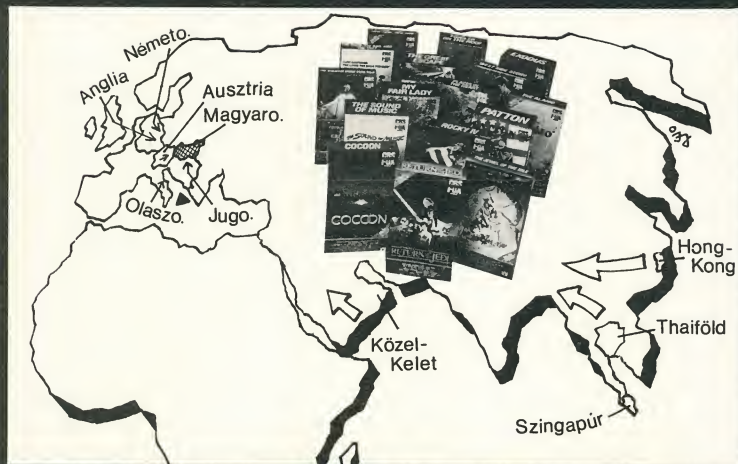
nem írtak, a rendszer szemében vörös posztónak számító műsor forgalmazásától sajnálkozva bár, de eltekintettek, vagyis tisztára mosták a szennyest. A műsoros kazetták beszerzése ugyan még hosszú ideig sajátkezűleg történt, a vállalkozóbb kedvűek azonban Bécset maguk mögött hagyva immáron Münchenig is elmerészkedtek, ahol szörös kebelére ölelte őket a nagyon is eleven magyar maffia... A század első felében idegenbe szakadtak némelyike igencsak szép karriert futott be odaát, s ezen tisztas üzletemberek (jobbára híradástechnikai üzletek, netán kazettakölcsönzők boldog tulajdonosai) készek voltak tőkével is beszállni a hazai kalózhálózat bővítésébe. Nyilván ők irányították elvárásaik figyelmét a képlemezjátszóra is, mely jó egyharmaddal magasabb bekerülési költség mellett mesterkazetták tucatjainak, mi több, szazainak elkészítését tette lehetővé, s jelentős mértékben javított a minőségen is. (A mesterkazetta a műsoros kazettáról vagy eredeti képlemezről készített első kópia: a józa-

nul gondolkodó kalóz ilyenekkel látja el a zsoldjában álló vízszonteladókat. Magáról a képlemezről csak kevesen dolgoztak s dolgoznak, hisz a megrendelő ily módon kiemelkedően jó minőségű anyag birtokába jutna, amelyet házilagos eszközeivel akár tovább is másolhat, eladási célzattal. S mi ez, ha nem üzlettrónás...?) A külföldi know-how részét képezte a filmes folyóiratok, videomagazinok áradata is: a hazai cápa immár jó előre értesült egyes menő filmek videópremierjének időpontjáról, sőt, néhány sikerre számot tartó produkció folyamatban lévő munkálatairól is.

Évés közben jön meg az étvágy: a mogolok ráébredtek, hiba volna egyszerű állampolgárok módjára, kereskedőtől megvásárolniuk az őket érdeklő műsorokat. Vettek egy nagy levegőt, s kintl ismerőseik segítségével kapcsolatot teremtettek a nagykereskedőkkel, s üzletet kötöttek velük, ha tehették – egy lokozatot tehát sikerrel itkáltak

UNKÁSAI II.

ki az ügyletből: immár a külföldi tékákkal és boltokkal egyidőben, vagyis a tényleges premiernél pár nappal, héttel korábban jutottak az anyaghoz. Egyikük-másikuk be is érte ennyivel, mások még messzebbre tekintettek: amerikai, ázsiai és közel-keleti kollégáik példáját követve már a mozipremier előtt a filmek nyomába szegődtek. Hogy hogyan? Természetesen összekötők révén. A nagyvilág kalózái pedig alighanem kiszagolták, hogy van mit keresniük abban az országban, ahol a jogviszonyok ennnyire tisztázatlanok – igazukat nil sem bizonyította jobban, mint az Esőember (Rain Man), kapcsán kiborított botrány: azok a másolatok, amelyekkel a film bemutatóját követő hetekben elárasztották a feketepiacot, bizonyíthatóan a Magyarországnak kiadott mozikópiáról készültek. *Naná*, hogy a kalózok jó íóra tettek...

Am egyelőre nem tartunk még 1989-nél és az Esőembernél: 1987-et írunk, és a sokak kedvencévé vált vietnami szupervetérán, Rambo kalandjainak harmadik folytatására várunk. Tükön ülve. Még nem érezzük a változás szelét. Még nem sejtjük, hogy Stallone híres-hírhedt filmje három éven belül Moszkvában is színrakerül. Áthát bennünket a bizonyosság, hogy megbámulásával va-

lami nagyszerűt, valami törvénybe ütközöt, valami *forradalmi* leszünk. És a kópia megérkezik. Dél felől jön. Nézzet. Hangja van és színe – s mindez három teljes héttel a hivatalos világpremier előtt! Rekord, gondoltam megilletődve. Ezen már aligha lehet túldobni... (Mint kiderült, tévedtem, de ez már egy másik történet.) Hogyan sikerült vajon? S hány kicsi thaiföldi vére tapadhat hozzá?

A résztvevők mindegyike tudta, amit tudott. Azt, hogy a kalandos körülmények közt készített kalózkópiák útja a Földközi-tenger medencéjén át nagyjából párhuzamos a kábítószerekével. A kiindulópont Thaiföld, Hongkong, Szingapúr, netán a Közel-Kelet, melynek jómódú országaiban – az araboknak a más tulajdonához való, közismerten határozott hozzáállása jóvoltából – szinte a film elkészültevel egy időben megjelennek az ott teljesen legálisan forgalmazható „fekete” másolatok. A filmek útja a Balkánon át Olaszország, illetve Jugoszlávia felé vezet, ezeken az államokon keresztül jut az anyag mihozzánk. S hogy milyen ki-készhetetlenek ezek a kapcsolatok máig is, azt legkésebben a *Hunt of the Red October* (Va-

dászat a Vörös Októberre) példája igazolja: hiába az Öböl-válság, hiába Iorrong Koszovó, Horvátország és Szerbia, a film kalózkópiája óraműpontossággal a bemutató hetében megjelent az Élmunkás téli zöldsegcigaretta-használcipő-videó standon... Államformák változnak, politikuskok jönnek és mennek, az ismeretségek azonban állják a próbát: a helyzet ugyanaz marad.

Ha a legfrissebb anyagok a mesés Keletről érkeznek is, a kalóz folyvást nyugat felé tekint. Az élet nem csupán a kurrens sikerek forgalmazásából áll – legalább ugyanakkora, ha nem nagyobb hasznót hoznak az örökzöldek, a kulcs- illetve kultuszfilmek, melyeknek másolható kópiáit bizony komolyabb nemzetközi segítség nélkül kell felhajtaniuk. Mereked dolog ez, mert az elvárások is mások: ami egy *Rambo 3*, egy *Rocky IV*, egy *Esőember* esetében természetesen a kép- hang- és átjátszási hibákra gondolok, egy *Szöld motorosok*, egy *Brazil*, egy *Gyalog-alopp* esetében zavarólag hathat. Mert igenis akadnak emberek, akik hajlandók videókalózkod segítséget igénybe venni, hogy megszerezhessék kedvenc filmjeik egy-egy kópiáját,

ám ők pénzükért archiválásra alkalmas minőséget várnak. Bár a cápák igazán egyéni igények kielégítésére nemigen vállalkoznak (egy-egy eredeti kazettáért, képlemezért csak akkor adnak ki pénzt, ha biztosak a befektetés mielőbbi megtérülésében), általában rendelkeznek a kollektív emlékezet által „klasszikusnak” bélyegzett alkotások többségével. Készletüket az utóbbi két évben már angol diszkont-áruházak kínálatából bővítik – a szigetszág finánci meg lehetőségen elnézők a magánexportőrökkel. S ha némelyikükben mégis felébred a gyanakvás a hetven-száz kazettával küszködő, kisbuszos magyar kalózok láttán, az angolul jól-rosszul beszélő összekötő – a leggyakrabban valamelyik mogul szinkrontolmácsa – hamar eloszlatja az aggályokat. *No problem*, nem lesz más, csak házimozis...!

S lón.

Mondják, jó két és fél éve az egyik mogul még jobb megoldást talált. Egy kanadai céggel lépett kapcsolatba, mely hajlott rá, hogy az Egyesült Államok diszkontáruházából származó, több tízezer darabból álló képlemez-készletét a magyar vásárlók rendelkezésére bocsássa. Az amerikai gépek ugyan az európaítól eltérő szabványúak, ennek következtében a műsorok is konvertálандók, ám ez sem jelentett volna komoly akadályt – a készülék szállításra készen állt, a telefonok már lebonyolódhattak. A dolog aztán mégis ennyiben maradt. Talán a kanadaiak neszettek meg valamit? Vagy túlságosan soknak bizonyult a hatmillió forintnak megfelelő valutaár? Hisz a hat mogul mindegyikének csupán egy-egy millióval kellett volna beszámolnia az üzletbe. Túl nagy ár volna ez a minőségért és a biztonságért?

A választ – ahogy az már lenni szokott – csak a szél ismeri. Az meg, akár a szerencse, forgandó...

(folytatása következik)

Gáspár András

A harmadik részben: a szinkrontolmácsról és más állatfajokról

Lehengerlő kazetták

Legalább kétszáz hamis kazettát zúzott porrá az úthenger Pécssett, a város forgalmas sétálóutcájában.

A hatalmas henger alatt recsegtek-ropogtak az illegálisan másolt kazetták.

Ez az utcai demonstráció is része volt múlt év végén az első országos videó-szakmai találkozónak, kiállításnak és vásárnak, melyen a legtöbb szó éppen a fekete piac visszaszorításának lehetőségeiről esett.

A nyolcvanas évek első felében az előrelátó helyi moziüzemi vállalatvezetőnek a megye egyetlen állami videóját titokban kellett bemutatnia a pártbizottság ideológiai titkárnak, a rendőrség nyomozóinak, s meggyőznie őket: nem a rendszert veszélyeztető újabb nyugati fenevaddal van dolguk. Pécssett is ez történt, ahogy azt a szakmai találkozó egyik előadásában Pozsgai Miklóstól, a Baramyia megyei Moziüzemi Vállalat igazgatójától megtudhattuk. A videózás hazai történetét felvázolva, saját tapasztalatai alapján is megemlítette, hogy a legnagyobb hazai videósnak annak idején a vámosok számoltattak: számolatlantul nézték az elkobzott műsorok kazettákat.

A nyolcvanas évek közepén nyitottak az első állami videóté-
kák, 1985 karácsonyán jelent meg a Skálában az első állami forgalmazási képmagnó. Azóta a honi videózás néhány év alatt szinte robbanásszerűen fejlődött ki. 1990-re kialakult az országos videótéka-hálózat: ma már szinte minden jelentős településen működik kölcsönző. Szakemberek csaknem egymillióra becsülik Magyarországon a képmagnók számát, vagyis már minden negyedik háztartásban ott áll a polcon legalább egy videó. Tény, hogy idehaza ilyen viharos gyorsasággal még nem terjedt el kulturális terméket közvetítő technikai eszköz, s nem értékelődött fel ennyire szórakoztató kultúra, mint a film.

A videózás elterjedésével megjelent a műsorok iránti egyre növekvő és nem csillapodó

igény, mely egyben óriási üzletet rejt magában. Mind legálisat, mind illegálisat. Amíg több volt a tiltás, mint az engedés, míg a legális kölcsönzők kínálata meglehetősen szegényes volt, kivirágozhatott a fekete piac. Napjainkban viszont már vagy egytucat legális videokiadó kínálja filmeket, egyéb műsorok ez-

reit, a legszélesebb műfajokban. Csaknem félezer, többségében magán – videótékában lehet kölcsönözni, ám a hamis kazetták mégis elárasztják a piacot. Ezuttal azonban már ráépülve a magyar film- és videóforgalmazók kínálatára, sőt, beépülve a legális kereskedel-

I./ Az egyesület neve:

Videokazetta Kölcsönzők Országos Szervezete

Rövidítése: VIDOSZ

Székhelye: 7624. Pécs, Rókus u. 3/a.

2./ Az egyesület működési területe: Magyarország

II.

Az egyesület célja és feladatai

3./ Célja: A fogyasztói igények teljesítését célul tűzve és szerzői jogok védelmének elősegítése, valamint az ezzel kapcsolatos hatékonyabb jogszabályok megalkotásában való konstruktív részvétel, továbbá a videokazetta kölcsönzők szakmai és jogi érdekeinek képviselete.

4./ Feladatai:

- Folyamatos információáramlást
- Tapasztalatcsere
- Forgalmazókkal szembeni érdekképviselet
- Tagok jogszabályok szerinti működésének ellenőrzése
- Tagok szakmai képzésének, továbbképzésének igény szerinti elősegítése
- Népszerűsítés

III.

5./ Az egyesület tagja lehet minden videokazettakölcsönző joggal és jogosultsággal rendelkező természetes és jogi személy, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, akkormely az Alapszabályban foglaltakat magára nézve elfogadja.

mi forgalomba, megtévesztve a vásárlót is.

A találkozó szakértői kénytelenek voltak megállapítani: mindez azért lehetséges, mert videózás és a szerzői jogokat érintő, egy-
sége foglalt jogszabálygyűjtemény (illetve olykor magával a cselekedet mértékével arányban álló büntető szankció), másrészt az a hatáson ellenőrző és eljárás rendszer, amely visszatartó erejű lehet. Előadásában Borsos Árpád, a Művelődési Minisztérium osztályvezetője jegezte meg találóan: ma a videópiacban tevékenykedők közül a szabályosan játszó forgalmazók és kölcsönzők hátrányba kerülnek a játékszabályokat be

Találkozó, Pécs

nem tartókkal szemben. Tiszta versenyhelyzetben a hön kiadók, kölcsönzők tisztességes haszonra tehetnek szert és adók formájában az állam (vagyis a nagy közösség) is jól jár. A legális piac résztvevőinek azonban elsősorban nem egymással kell versenyezniük, hanem az illegális terjesztőkkel. Sok hamiskazetta-forgalmazónak fogalma sincs, milyen jogokat sért meg, egyáltalán miért jogellenes a tevékenység.

Amikor a kölcsönző tulajdonosa egy kiadótól 2-6 ezer forintért megvásárol egy filmet, ezzel fizet a szerzői jogokért és megszerzi a kölcsönzési jogot esetleg különböző vetítési jogokkal együtt. E műsort azon-

ban nem lehet újabb kazettára másolni és azt forgalmazni, s szerzői jogokat sért egy mozi-film rögzítése moziban – vagy kiváló minőségben a szinkron-stúdióban – mint ahogy jogtalan annak továbbadása is. Egy téka filmjeivel soha nem tud versenyre keln azzal a piaci árral, aki 650 forintért egyetlen kazettán kínálja mondjuk a Já-kob rabbi kalandjait és a Nicsak, ki beszél című vígjátékot. (Különösen, ha azok még meg sem jelentek a legális videóforgalmazásban.)

Megoszlik a videókölcsonzők tábora is a nagy magyar videó-bizniszben. Akadnak tékasok, akik engedélyük birtokában abból igyekeznek pénz csinálni, amiből csak lehet, fittyet hányva szerzői jogoknak, jogszabályoknak. Egy filmből jó esetben is

csak egyetlen példányt vásárolnak a kiadótól, azt lemásolják és a másolatokat is forgalmazzák. (Akad, aki már erre sem költ: a szomszéd videótékából kölcsönzi ki a legújabb műsort 150-200 forintért, s azt sokszoroztja.) A feketén megszerzett friss mozi-újdonsgok is ott sorakoznak néhány kölcsönző polcain, vegyesen a legális kazettákkal. Átlagos vásárló legyen a talpán, aki meg tudja – vagy meg akarja különböztetni, melyiket is kölcsönzi szabályosan a tékas. Panaszkodott is Pécsen az egyik fővárosi tékatulajdonos: még a legmegbízhatóbb rendőr-kuncsaftjai is elpártoltak tőle. Bevallották neki, azért járnak inkább a szomszéd kölcsönzőbe, mert ott a legújabb, moziban bemutatott vagy bemutatásra váró (!) filmek közül válogathatnak.

A szakmai találkozó egyik hajnalba nyúló éjszakáján, tisztességes üzletük védelmében alakította meg a kölcsönzőtulajdonosok egy része saját szövetségét. A Videokazetta-kölcsönzők Országos Szervezete, a VIDO SZS a tékasok szakmai érdekvédelmi szervezete akar lenni. Szorgalmazza olyan törvények kidolgozását, amelyek visszaszorítják a feketepiacot. Tagjai sorába azokat a tékasokat veszi fel, akik becsületes úton kívánnak jelen lenni a videópiacra. A tagok vállalják, hogy szervezete ellenőrzésének bármikor alávetik magukat és maguk is küzdenek a feketepiac térnyerése ellen.

Falus Tamás

Terjed a pornó

Vajon megszűnt-e az a jogszabály, amely tiltja Magyarországon a pornótermékek forgalmazását? Többen teszik fel manapság ezt a kérdést, hiszen nap mint nap látjuk, egyre nagyobb a pornólapok, pornókazetták kínálata. Nem szűnt meg, változatlanul érvényben van a tilalom. A jogszabály azonban megkülönbözteti az erotikus árukat és a pornó termékeket. Az előbbieket forgalmazását engedélyezi, igaz tiltja elhelyezését kirakatban, közterületen. A jogszabály viszont nem minősít, csupán egy bizottságot jelöl meg, amely vitás kérdésekben döntene. A Művelődési Minisztérium független szakértők közreműködésével működő társadalmi bi-

zottsága azonban még nem alakult meg, s nincs is hír arról, hogy szerveződné... Egyébként is ember legyen a talpán, aki meghúzza a határvonalat a szex és a pornó között, s aki megmondja mettől a ponttól nem tekinthető erotikusnak a pornó?

A jogszabály így írott malaszt marad, s a pornó, elsődlegesen videókn, elárassza a boltokat. Mivel a műfaj iránt kevéssé lanyhul idehaza az érdeklődés, a videópornó-ipar változatlanul nagy üzletnek számít. A pécsi videókiállításon két cég is bemutatta legfrissebb erotikus választékát. Egyikük a műfaj lengyel származású német híressége, Teresa Orłowski munkásságát kínálta, míg

másikuk vegyesvállalati formában, újonnan alakulva mutatkozott be egészséges pornóajánlattal. A hírek szerint egy harmadik forgalmazó szintén Orłowski darabok hazai piacra dobására készül, a kérdés csak az, mely forgalmazónál vannak meg ehhez a kizárólagos jogok.

Szex, pornó, erotika – a fogalmi különbségekről a vita talán örökös marad – bizottságokban vagy azokon kívül. Akit a szex nem érdekel, a bő műsorválasztékban megtalálja a neki valót, akit pedig nem hagy hidegen az erotika, az ma már itthon is kedvére válogathat kazetták tucatjai közül, fitymát hányva mindenféle kódos jogszabálynak.

Jo

Ma a videókazettákkal hivatászerűen foglalkozók jó része nincs tisztában a műsorokkal összefüggő jogi fogalmakkal, vagy legalábbis úgy tesz, mintha nem lenne. Ez a megállapítás is elhangzott a szakmai találkozó első napján, amikor Kenyeresné dr. Szabó László a Refens vagyonvédelmi kft. vezetője a videós szakma jogi tudatlanságáról, tájékozatlanságáról szólt. Sokan nem tudják, hogy a home joggal kikölcsönzött filmet nem lehet nyilvános helyen vetíteni, s a nyilvános vetítésnek is vannak kritériumai. Más-más jogot kell vásárolni nyilvános leépődijas, vagy ellenérték nélküli vetítéshez, a film zárt láncú lejtéséhez, s van külön kábelvetítési jog is.

Videózászkor speciálisan érvényesülnek a tulajdonjogok. A szellemi jogtulajdon ugyanis elválik a kazettának, mint műpéldánynak a tényleges tulajdonosi jogától. Aki ugyanis egy üzletben megvásárol

Jogi kérdezz-felelek

– Gyakran a használtcikk-kereskedőknél is feltűnnek házilagosan másolt, általában két játékfilmet tartalmazó kazetták. Az állítják, jogosan árusítják őket, mivel ezek a kazetták „használtak”. Igazuk van-e?

– Nincs, mert a kereskedő lehet, hogy „használtan” vásárolta a kazettákat, ám a műsorok szerzői jogával nem rendelkezik. Szerzői jogokat nem lehet „használtan” megvenni. Így ezeket a kazettákat jogtalanul árusítja.

– Olykor a BAV-boltjaiban vagy más üzletekben feltűnnek nyugatról behozott gyári új műsoros kazetták, amelyeket a hazatérő magyar turistáktól vásároltak meg, s most azokat jó pénzért forgalmazzák. Megtehetik-e?

– Nem, ez is sérti a szerzői jogokat. Aki ugyanis külföldön üzletben vásárolt műsoros kazettát, az csak a home, a műsor otthoni vetítési jogát vásárolta meg, a szerzői jogokat nem, így a kazettát nem kínálhatná fel eladásra, s a BAV sem vehetné

Ismeretlenségben a videótársadalom

egy műsoros kazettát, azzal még nem vette meg a műsor szellemi, vagy szerzői jogát. Ha tehát valaki egy tékából kölcsönzött filmet le-másol és értékesít, megsérti a szerzői jogokat. De akkor is csor-bál szenved a szerző jog, ha az otthoni lejátszásra bérbe vett mű-sort valaki nyilvánosan – például presszóban, vagy bárhéhol azaton – levetíti.

Természetesen a szellemi jo-gokat sértik meg azok, akik olyan filmeket árusítanak, kölcsönöz-nek, amelyek jogával nem rendel-keznek, hiába keverik el a filmeket legálisan engedéllyel működő té-kaik polcain a szabályosan vásá-rolt műsoros kazetták közé. Sőt, egyértelműen csalással valódola-tók azok, akik üzletükben – legyen az bármilyen kereskedés – a ha-mis kazettát a legálisan árusított termékekkel együtt helyezik el és így kínálják. Ezzel ugyanis be-csapják a vásárlót, mivel azt hite-lik el, hogy a fekete árut is szabá-lyosan árusítják.

A szerzői jogok eltulajdonításá-ra az Európa Tanács a lopás fogalmát javasolja, amely csele-kedetett egyébként súlyosan bünt-ei a jelenlegi Btk. is. A tetten ért kalózkazetta-forgalmazókat azon-ban manapság csak sajtórendé-szeti vétséggel, szabálysértéssel büntetik pénzbírságra, s esetleg elkobozzák a fekete árut. Azon-ban jogi nonszensz, hogy a mel-lékbüntetés gyakran súlyosabb. Egy vétséget, egy szabálysértést meg lehet üszni néhány ezer fo-rintos büntetéssel, míg ötven vagy száz kazetta elkobozása több tíz-ezer forint értékűt szabadítja meg a vétkezőt. (Akit azért minden bizonnyal nem kell sajnálni.) A szakmai találkozón többször is elhangzott: szükséges a jogsza-bályváltozás ahhoz, hogy a kaló-zoknak ne érje meg hamis kaze-tákkal kereskedni.

Aki egyébként hamis kazettákat forgalmaz, egyben adócsalás is elkövet, mivel bizonyos, hogy a fekete üzletei révén befolyt bevé-

tele után nem adózik. Ezt már Kovács Béla, a gödöllői polgár-mesteri hivatal munkatársa je-gyezte meg beszámolójában, aki rendszeresen ellenőrzi a körzét-be tartozó videókölcsonzókat, s gazdag tapasztalatokkal rendel-kezik. Ezek egyike, hogy ellenör-ként hiába jelentették be az APEH-nek vizsgálatukat eredményét, s kérték az adóhivatalt, nézzék át a feketézók adóbevallását, az APEH levelükre fél év elteltével sem reagált. Ilyen esetekben jogi lehe-tőség van arra, hogy a Legfőbb Ügyészségen jelentésként fel az APEH-et!

Ha minden igaz, készen áll már a Btk. módosító törvénytervezete a szerzői jogvédelemről, amely súlyosabb esetekben hamis ka-zetta-forgalmazókra akár 1-3 évig terjedő szabadságvesztés kisza-bását is lehetővé teszi a lopás, család bűntette miatt. Súlyosabb esetnek tekinthető, ha például Magyarországot jelentős kár éri a szerzői jogok megsértése miatt.

Erre sajnos minden esélyünk megvan, hiszen a szerzői jogvédő hivatalok nemzetközi szervezete már megállapította, hazánkban tarthatatlan a helyzet: a fekete audió- és videokazetta gyártás virágzik, a szerzői jogokat lábbal tiporják. Így hamarosan előfordul-hat, hogy tettenérés esetén vala-melyik nagy nyugati filmforgalma-zó perelni fog, s a számla több tíz-vagy akár több százezer dollár-ra rúghat majd. S talán éppen ezért a legfontosabb felvenni a jogi és gyakorlati küzdelmet az illegális kazetták ellen. Félő ugyanis, hogy a nyugati film-, videó és lemezforgalmazók a szer-zői jogok tömeges és durva meg-sértése miatt megtiltják majd Magyarországnak a kulturális termékek vásárlását. Az Euró-pához való felzárkózás így csak szlogen marad, s lecsukódhat előttünk a kultur-COCOM sorom-pója.

F. T.

meg őket, s nem is forgalmaz-zakna.

– Kinek van joga elkobozni a bizonyítottan hamis (kalóz) kaze-tákat?

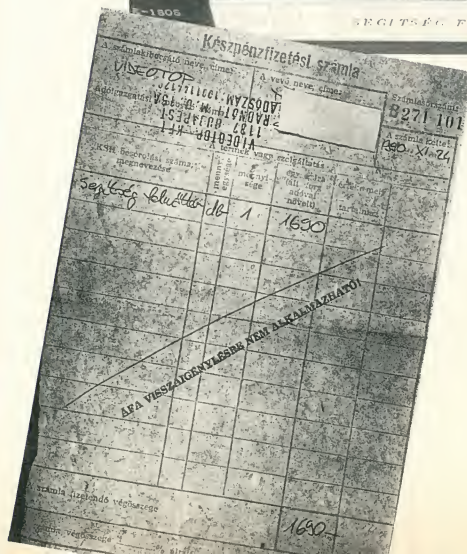
– A Szerzői Jogvédő Hivatal, a film- videóforgalmazók megbizá-sából eljáró hatóságoknak. Így a rendőrségnek, vagy az önkör-mányzatok erre kijelölt munkatár-sainak is.

– Ha egy videókölcsonzó-tulaj-donos egy magyar videokiadótól szabályosan megvásárolta egy film katekizációs szövegi jogát, kor-látlan számban lemásolhatja-e a filmet más kazettákra és kölcsö-nözheti-e azokat?

– Egyetlen másolatot sem ké-szíthet, csak azt az egy kazettát adhatja bérbe. Ha több kazettán kívánja üzletében forgalmazni a filmet, úgy a kiadótól is több pél-dányban kell megvásárolnia a műsort, illetve annak forgalmazá-si jogát.

– Mi számít zárt láncú vetítés-nek és mi nem? Zárt láncnak tekinthető-e egy lakótelep?

– Nem. Például egy nyolc laká-s társasház zárt lánc, de ha már a nyolc lakás külön épületekben van, az nem tekinthető annak.

Egy hamis a sok közül...

Íme egy legálisnak tűnő hamis kazetta, névvel, címmel, adóigazgatási számmal, számlával.

A Segítség, felnőttem című mozifilmet még egyetlen legális videokiadó sem jelentette meg, különösen nem a filmpremierrel egy időben.

A kft. irányítói vagy nincsenek tisztában a jogokkal, vagy nagyon bátrak.

Egyesületben a videókiadók is!

A pécsi videótalálkozóan a szakmabeliek már tudták: néhány nap múlva megtartja első közgyűlését a Videókiadók és Forgalmazók Egyesülete is. Nos, ez december közepén megtörtént. Szervezetbe tömörültek a legálisan működő magyar műsoroskazetta-kibocsátók, társulva a tisztá piactól küzdő kettaköltöcsönzőkkel és a „hardware”-esekkel, vagyis a készülékeket forgalmazókkal, a sokszorosítási és szinkronmunkákat végző vállalatokkal.

A huszonhét alapítótag között ott találjuk az Intervideót, a Duna Filmet, az Intercomot, a Videát, a Televideót, a Moképet, a Studio Saldót és a Szuper Videót. Jelezte felvételi kérelmét a Helikon Video és a Hungarovideo. A „hardware” cégek közül egyebek mellett alapító az Ofotér, a Ravill, a Magyar Szinkron és Videó Vállalat. A tékasok közül – függetlenül a Videókölcsönzők Országos Szervezetétől, illetve párhuzamos tagként – e csoportosulást kívánja erősíteni a Bombajó Kft. (Kaposvár), a Videócápák (Szeged), a Házimozzi Kft. (Veszprém). Az egyesület tagsága úgy látja, téves az a sokat hangoztatott megállapítás, mely szerint a hazai jogszabályi keretek között lehetetlen és ezért egyben felesleges is felvenni a harcot a jogosulatlan forgalmazás ellen, bár a jogi szankciók valóban szigorításra várnak. Ám mindenekelőtt úgy vélik, az egyesület tagjai közös erővel, gazdasági eszközök alkalmazásával

jóval hatékonyabban léphetnek fel a feketepiaccal szemben.

A szervezet mind belföldön, mind a nagyvilágban a videózás érdekképviselője, a szakmai tevékenység összehangolására korrekciós információszolgáltatásra törekszik és önellenőrző feladatot is szeretne végezni. A tagok vállalják, hogy külföldi jogvásárlásokkor a szerződésben rögzítik a filmekre vonatkozó valamennyi – vitára is okot adható – jogi kérdést. A műsoros kazettákon, a borítókra feltüntetik az eredeti jogtulajdonos nevét és a szerzői jogokra történő szükséges utalásokat. Az egyesület kiadói kötelezik magukat arra, hogy technikailag kifogástalan minőségű kazettákat bocsátanak a forgalmazók rendelkezésére. A műsoros kazetták előállításában résztvevő cégek (Filmlabor, szinkronvállalat) arra tettek ígéretet, hogy megfelelően őrzik a munkálataikban használt technikai eszközöket és csak a megrendelő legális felhasználóknak juthatnak hozzá a sokszorosított kazettákhoz. Üzleti alapon pedig csak olyan megbízásokat fogadnak el, amelyeknél a megrendelő a hazai forgalmazási jogosultságot bizonyítani tudja.

Az egyesület irányítói bíznak abban, hogy együttes erővel eredményesebben léphetnek fel a legális videózás érdekeiért, a feketepiac visszaszorításáért, melynek magyarországi virágzását mind szűrésőbb tekintettel figyelik a nyugati filmek videóforgalmazók.

F. T.

BELÉPÉSI NYILATKOZAT

Alulírottak kijelentik, belépnek a Videókiadók és Forgalmazók Egyesületébe, tudomásul veszik, hogy a belépés feltételekhez kötött.

MINT KIADÓK VÁLLALJÁK, HOGY:

külföldi filmvásárlásaik esetén a magyarországi videopiacról valós képet festenek, valótlán adatokat, információkat nem bocsátanak a külföldi forgalmazók rendelkezésére,

külföldi jogvásárlás esetén az eredeti jogtulajdonossal a szerződésben pontosan meghatározza a megvásárolt filmekre vonatkozóan a joglejárata, a jogterjedelmet, minden egyéb a belső forgalmazás szempontjából nélkülözhetetlen információt, s ezeket megfelelő módon rögzíti a szerződésben. Amennyiben a jogokat nem az eredeti jogtulajdonostól vásárolja, vállalja, hogy az eredeti jogtulajdonosnál ellenőrzi a megvásárolt jogokra vonatkozó adatokat, információkat,

a megvásárolt filmekre vonatkozóan – vitás esetben – az egyesület kérésére rendelkezésére bocsátja a magyarországi forgalmazásra jogosító szerződéseit, melyekben pontosan meghatározták az előző pontban megfogalmazott kitételeket,

a forgalmazókkal (kölszönzőkkel) kötött szerződéseiben pontosan meghatározza az átadott filmek jogterjedelmét,

az egyesület külön kérésére rendelkezésre bocsátja azon forgalmazók listáját, akik részére a műsoros kazettákat eladta.

Mozi kontra videó?

Az egyesületben több cég együttesen érdekelt a film- és a videóforgalmazásban (Duna Film, Mokép, Intercom) ezért számukra külön fájó gond, hogy a filmbemutatót fél évvel követő videópremier már nem jelent a piacon újdonságot, mert mozievetésük – sőt olykor már előtte is – a kalózok viharos sebességgel árasztják el a feketepiacot a filmek hamis kazettáival. Látszólag

az lehetne a megoldás, ha a két bemutató időpontja között csupán rövid idő telne el. A közgyűlésen részt vett dr. Gerhard Weber, a Warner Brothers cég képviselője azonban nem így vélekedik. Mint logikus érvelésében kifejtette, a filmeket elsősorban mozievetésre szánják, széles vászonra, s a gyártási költségek is értelemszerűen ehhez igazodnak. (S valljuk be, más

az élmény a moziban, illetve videón látott film között.) Az Egyesült Államokban néhány hónap a várakozási idő, amelyre azért van szükség, hogy a videó ne tegye tönkre a mozi. Amerikában nem gondolják azt, hogy a kalózok elleni harc eszköze a „window” csökkentése lenne. „Gondolják el, ha az Elfüjt a szél először videón jelent volna meg, mekkora bukás lett volna!”

Dr. Bartha Ferenc, az Intervideo igazgatója szerint már a filmbemutatók idején tudatosítani lehetne a nézővel, hogy az alkotás videón is megjelene, s egyben közölni kellene annak időpontját is. Egyébként tapasztalata, hogy a mozi és a videó kölcsönösen erősítheti is egymást. A Halálós fegyver második részének filmszínházi premierjét követően például fellendült az Intervideónál a Halálós fegyver I. kölszönzése.

„Tisztelem azt a rendezőt, aki egy-
séges stílusban tudja vezetni filmjét,
de még inkább megértem az eklekti-
kus alkotót, aki az egységet nem a
látvány szintjén keresi” – írja Beke
László esztéta Bódy Gáborról, a né-
hány éve fiatalon, tragikusan elhunyt
rendezőről. Arról a művészről aki a
videótechnikában oly korán felismerte
a művészet lehetőségét és kísérleti
munkái részei a világ videóművészeti
alkotásainak. Megtévészto lehet ezért
e kis írás címe, ugyanis műsoros
kazettán most nem ezek a művei
láthatók, hanem a mozi, a televízió
számára rendezett darabjai. Közülük
is kiemelkedik a Weöres Sándor mű-
véből Csaplár Vilmossal közösen át-
formált kétrészes filmje, a Nárcisz és
Psyché.

Beke László úgy látja, hogy Bódy a
kép nyelven fogalompárok kibékítke-
tetlen ellentétéről beszél. „Férfi és nő,
műalkotás és élet, művészet és tudomá-
ny, egyén és társadalom. Vagyis
megannyi üressé vált szó, a legna-
gyobbak közül, melyek feltöltése a
filmben rafinált kombinációkat hoz lét-
re. Például a férfi önszerető Nárcisz-
szus, művész és tudós, szkeptikus
idealista, vele szemben az örök nő
Psyché nimfomániás és plátói, ő is
költő de realista a világ dolgainak
megítélésében. A közéjük ékelődő
Zedlitz báró nagyon is földi szerető,
de nincsenek illúziói Psyché illető-
en...”

A film főszereplői a szépséges Pat-
ricia Adriani, Cserhalmi György és
Udo Kier.

A Televideo Kiadó most megjelen-
tetett Bódy Gábor-sorozatának másik
darabja a Krétakör, írója Li-Hszing
Tao. A drámában egy tanácsos rom-
lott erkölcsű első felesége mégmér-
gezi férjét és a gyilkosság gyanúját a
második feleségre tereli. Azonban ki-
derül az asszony ártatlansága és
visszanyeri gyermekét is, akit a rágál-
mazások idején el akartak tőle szakí-
tani. A főszereplők Bánfalvy Ági,
Voigt Ági, Márkus László, Ács János
és Udo Kier.

Cserhalmi György a főszereplője
Bódy Hamletjének, a Katonák című
film pedig XVIII. századi történeteket
dolgoz fel, leleplezve azokat az arisz-
tokrátaikat, akik a polgárlányokat szabad
prédának tekintik. A szereplők
között ott találjuk Bánfalvy Ágneszt,
Újlaki Dénest, Farády Istvánt és Re-
viczky Gábert.

BODY
GABOR
VIDEÓ

100 forintot ér
ez a szevény.
amennyiben Ön 1991. február 28-ig
(Budapest VII., Erzsébet krt. 30.)
műsoros kazettát vásárol a Televideo márkaboltjában
akként csak egy szevény használatához fel-
TELEVIDEO

QU4RTET®

Broadcast Line

PROFESSZIONÁLIS VIDEOTECHNIKA

H-1135 Budapest, Dévényi u. 4.
Tel.: 1208809, 1408794 Fax: 1208809

INFORMATÉKA KFT

Panasonic termékek

Camcorderek

MC-20, MC-30, MS-50, M-7, M-10, MS-1

Videómagnók

NV-J30, NV-J35, NV-F65, NV-F70, NV-FS 100, EC-W 300 editáló táskák, akkumulátorok, lámpák, állványok, feliratozók stb.

JVC termékek

Camcorderek

GR-A1, GF-500, GF-S77, GF-S707, GF-S 1000

Videómagnók

HR-D520, HR-D530, HR-D 830, HR-S5500, táskák, akkumulátorok, lámpák, állványok, editálók

SONY termékek

Camcorderek

CCD-200, CCD-V900 Hi, CCD-V5000, (8 mm)

Videómagnók

SLV-363, SLV-373 VP, SLV-474, SLV-656 VP, SLV-777, -VHS EV-S550, EV-S 1000

HI-FI termékek

SONY, SANYO, IBL, TEAC, DENON, NAKAMICHI

Televíziók

SABA, SONY, PANASONIC, SANYO, HITACHI

Videó és hangkazetták: VHS, s-VHS, U-matic, Beta, MII.

A hirdetés hosszú átfutása miatt kérjen aktuális árlistát.

Bp. Teréz krt. 85. 1067
Tel: 132-2562, 131-1986, 131-1786
Fax: 1311-786
Telex: 202701 itkft

EGYÉNI ASTRA MŰHOLDVEVŐ

- sztereó, távirányítás,
- 16 szabadon programozható memória,
- 6 független hangcsatorna programonként,
- többnyelvű adásnál választási lehetőség,
- műholdas rádióadás Hi-Fi vétele,
- 1990 őszétől 32 programlehetőség

VESSZÜK A JELET...

**INTENZÍV
MIKROSAT**

INTENZÍV-MIKROSAT

133-99-96

1094 Budapest Viola u. 50

NE MARADJON LE A JELRŐL!

- AM-MIKRO mérés, szerelés
- a Széchenyi-hegyről sugárzott mikrohullámú adások vétele Budapest területén,
- 5 program / SUPER, EUROSPORT, MTV, TV5, ORF 1 /
- egyszerű műszaki megoldás közösségi vétel esetén is.

Rejtvény! ● Rejtvény! ● Rejtvény!

FÖDÍJ A VÍZSZINTES 27.!

Aki február 18-ig levelezőlapra felragasztja az oldalunkon látható emblémát és helyesen beküldi a keresztrejtvény vízszintes 27. és függőleges 1. sorát, sorsoláson vesz részt, amelyen elnyerheti a Bombajó Kft. által felajánlott kazettákat.

Első díj egy műsoros kazetta, melyen egy amerikai sci-fi-t láthat!

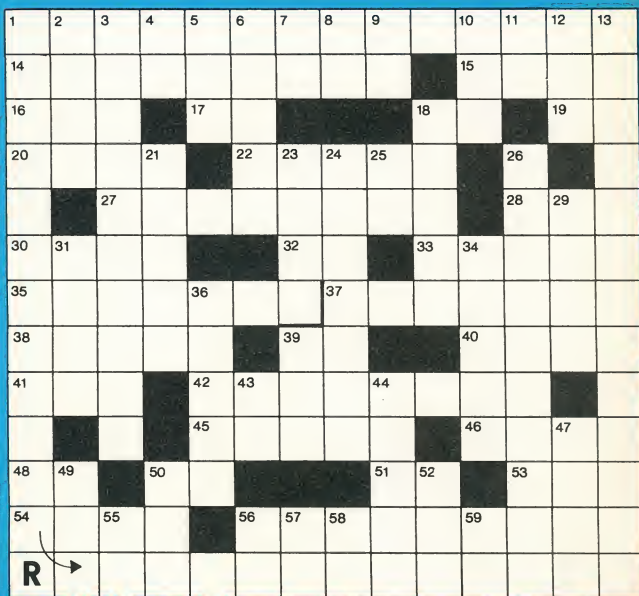

TOVÁBBI DÍJAK:

egy-egy db TDK E 195;
Akai E 195;
Akai E 180
és TDK E 180 típusú
VHS kazetták,
műanyag tokkal.

Kérjük, a megfejtéseket a Videó Magazin szerkesztőségébe küldjél el: 1135 Budapest, Frangepán u. 50-56.

A határidő tehát február 18.
Kellemes rejtvényfejtést!

VÍZSZINTES:

1. Az ögörög szellem érvényesülésével kapcsolatos.
14. ... est! – latin mondas
15. Szalámi márka
16. Írásos egyneműi
17. Newton és az elektromos ellenállás jele
18. Német és norvég autójel
19. Feltéve
20. Zalai helység
22. Francia divat!
27. A MOKÉP ÁLTAL FORGALMAZOTT AMERIKAI SCI-FI
28. Részbén kuka!
30. ... tör; átvészi a vezetést
32. Erekl
33. Vissza: tűzálló edény
35. Norvég helységnév
37. Európai ország angol neve
38. Germán főisten
39. Nátriumklorid
40. Szóösszetételekben repülő-, légi-
41. Latin üdvözlés
42. Elbocsátó
45. Kép...; monitor

46. Primo

48. Személyes névmás
50. Ld. vizsz. 17.
51. Görög betű
53. Némán gőzöl!
54. Spanyol folyó
56. Köpönyeg

FÜGGŐLEGES:

1. A MOKÉP ÁLTAL FORGALMAZOTT COLUMBIA FILM
2. Más, angolul
3. Őszi munkát végez a szőlőben
4. Szolmizációs hang
5. Egy németül
6. Elem márka
7. Integrált áramkör
8. Hangtalan este!
9. Félig laza!
10. Osztrák folyó
11. Kicsinyítő képző
12. Bartók rádió
13. Heves megyei táj
18. ... lekción; fertőtlenítés
21. Idegen női név
23. ... Árpád
24. Üdülöhely
25. Egyesült Államok
26. ... Mgtsz (Mohács)

29. Óhajtja

31. Ukrán város
34. Idegen férfinév
36. Gúnyos mosoly, angolul
39. Japán pénz
43. Lira egyneműi
44. Laboredény, régiesen
47. Kötőelem
49. Sejk fia
50. Most angolul
52. ... et labora!
55. Szolm. hang
56. Házállat
57. Erbium vegyjele
58. Blokk határai!
59. Néma néma!

(A keresztrejtvényt
RÁK BÉLA készítette)

video
magazin
9/11

SIKERLISTA

1. ÜVÖLTÉS színes, amerikai horror
2. MAXIMÁLIS TÚLHAJTÁS színes, amerikai sci-fi
3. KING KONG ÉL színes, amerikai sci-fi
4. KOMMANDÓ CSAPÁS színes, amerikai akciófilm
5. VÁMPIROK VELENCÉBEN színes, olasz horror
6. HALÁLOS TELEFONHÍVÁS színes, amerikai krimi
7. EMMANUELLE II. színes, francia erotikus film
8. GOOD BYE EMMANUELLE színes, francia erotikus film
9. KEMÉNYFEJŰ színes, olasz kalandfilm
10. AJAKRÜZS színes, amerikai krimi
11. NINDZSÁK HARCA színes, japán kalandfilm
12. NYOLC SZAMURÁJ LEGENDÁJA színes, japán kalandfilm
13. ISHTÁR színes, amerikai vígjáték
14. LETÜNT IDŐK SZIGETE színes, angol kalandfilm
15. MESTERPILOTA színes, angol háborús kalandfilm
16. SCHIMANSKY KELEPCÉBEN színes, NSZK krimi
17. HAGYMAFÖLD színes, amerikai bűnügyi film
18. ÉDES ÁLMOK színes, amerikai zenés film
19. A SZENT HEGY RABLÓI színes, amerikai kalandfilm
20. A SZERELEMBEN VESZTES színes, amerikai vígjáték

TELEVIDEO

1. Magyar évszázadok I.-VII.
(sorozat a magyar történelemről)
2. Az Aranycsapat mérkőzései
3. Denver, az utolsó Dinoszaurusz
(amerikai rajzfilmsorozat)
4. Gámvölgyi paródiák
5. Nyugi-nyugi - Take It Easy
(Tahi Tóth László burleszk-filmjei)
6. Rideg Sándor: Indul a bakterház
7. Másfélmillió lépés Magyarországon
(Rockenbauer Pál sorozata)
8. Alakváltó (amerikai rajzfilm)
9. Az én kicsi pönim
(amerikai mesefilm)
10. Kommandó
(amerikai rajzfilm)

BOHBAJÓ KFT BOHBAJÓ KFT BOHBAJÓ KFT BOHBAJÓ

FEKETE FÉNY
VIDEOKAZETTA KÖLCSÖNZŐ
KAPOSVÁR, Honvéd u. 17. T.: 15-756

1. 48 ÓRA
2. AMERIKAI NINJA 3
3. AMERIKÁBA JÖTTEM
4. BÜNÖS ZÓNA
5. FEDŐNEVE KATONA
6. AKCIÓ JACKSON
7. SZELLEMLIRTÓK II.
8. NAM ANGALAI
9. REPÜLŐK, VONATOK ÉS AUTOMOBILOK
10. TÚZRÓKA
11. CYBORG
12. A BOSSZÚ BÖRTÖNÉBEN
13. BEVERLY HILLS-I ZSARU
14. BÖRFEJŰEK
15. EGYMÁS BÖRÉBEN

1. A PRÓBABABA Színes, szinkronizált amerikai vígjáték
2. HALÁLVA DÁSZ Színes, szinkronizált amerikai akciófilm
3. ÓVAKODJ A HÖLGYTŐL Színes, szinkronizált amerikai vígjáték
4. SZINBAD Színes, szinkronizált amerikai ifjúsági film
5. FORRÓ DRÓT Színes, szinkronizált amerikai erotikus krimi
6. TISZTELETBELI KONZUL Színes, szinkronizált amerikai filmdráma
7. VOLTRON Színes, szinkronizált amerikai sci-fi rajzfilm
8. ÜTKÖZETBEN ELTÜNT III Színes, szinkronizált amerikai akciófilm
9. A KASZKADÓR Színes, szinkronizált amerikai kalandfilm
10. AZ ÉLETMŰVÉSZ Színes, szinkronizált amerikai vígjáték
11. A SMARAGD ROMÁNCA Színes, szinkronizált amerikai kalandfilm
12. TÍZ KICSI INDIÁN Színes, szinkronizált amerikai krimi
13. IFJÚ LADY CHATTERLEY Színes, szinkronizált amerikai erotikus vígjáték
14. ZSOLDOSOK Színes, szinkronizált amerikai kalandfilm
15. KETLEN A HADSZEREG ELLEN Színes, szinkronizált amerikai vígjáték
16. A HŐS ÉS A TERROR Színes, szinkronizált amerikai akciófilm
17. TÁVOL AZ OTTHON Színes, szinkronizált amerikai erotikus krimi
18. A PÁRDUCEMBER Színes, szinkronizált amerikai thriller
19. A NÍLUS GYÖNGYE Színes, szinkronizált amerikai kalandfilm
20. KÍSÉRTETEK NYARA Színes, szinkronizált amerikai dráma

DUNA
NEMZETKÖZI FILM KFT.

1. Ikrek
2. Beverly Hills-i zsaru I.
3. Krokodil Dundee II.
4. Beverly Hills-i zsaru II.
5. Az elveszett frigláda fosztogatói
6. E. T. a földönkívüli
7. 48 óra
8. Szellemes karácsony
9. Amerikába jöttem
10. Howard, a kacsa
11. Repülő, vonatok, autók
12. A cápa I.
13. Indiana Jones és a végzet temploma
14. Lopd el az eget!
15. A nagy kiruccanás
16. Aki legyőzte Al Caponét
17. Indiana Jones és az utolsó kereszteslovag
18. A keresztapa
19. Kínai negyed
20. Smokey és a Bandita

VIDEOCÁPAK

SZEGED

1. Tűzróka
2. Nindzsa Akadémia
3. A Játékszer
4. Zóldsapkások
5. A Nindzsa bosszúja
6. Karate kölyök II.
7. Vaklárma
8. A bosszú angyala
9. Bruce Lee a leopárd
10. Gyilkos ökök
11. Költözés
12. Legyőzhetetlenek
13. Életerő
14. Egymás bőrén
15. Smokey, a bandita
16. Foxy Lady 6.
17. Foxy Lady 7.
18. A férfifaló
19. A vég utáni idők
20. A vérkő

FÉNYPONT VIDEO CENTER

PÉCS

1. 48 óra
2. Amerikai ninja 3.
3. Amerikába jöttem
4. Halál folyó
5. Cyborg
6. Vaklárma
7. A kickbox nagymestere
8. Ketten a hadsereg ellen
9. A hős és a terror
10. A tiltott dolgok
11. A bosszú börtönében
12. Lőj a vadászra
13. Éjtéli leszámolás
14. Útközben eltűnt 3.
15. Beverly Hills-i zsaru II.
16. A tűzjáró
17. Brazíliai csábítások
18. A nagy kiruccanás
19. Szeretlempre születettek
20. Szextett

VIDEO

DELIKAT

MINDEN NAP HAJNALTÓL ESTIG !

1. A PÁRDUCEMBER
2. SARAH HARDY MEGKÍSÉRTÉSE
3. A BÍRÓ ÉS A HÓHÉR
4. LŐJ A VADÁSZRA!
5. SZELLEMES KARÁCSONY
6. ÚTKÖZŐFUTAM
7. E. T. A FÖLDÖNKÍVÜLI
8. TÍZ KICSI INDIÁN
9. AMERIKAI NINJA 3.
10. BEVERLY HILLS-I ZSARU I-II.
11. VASKERESZT
12. SZERETLEMPRE SZÜLETTEK I-II.
13. REMO
14. AKI KIRÁLY AKART LENNI
15. AZ UTOLSÓ ÓVSZER
16. SZÉDÜLÉS
17. IKREK
18. MESÉK A KRIPTÁBÓL
19. AMERIKAI NINJA II.
20. AKIKET A FORRÓ SZENVEDÉLY HEVÍT

A
video
magazin

következő
számának
tartalmából:

A gazdám
és egyéb
állatfajták

Sutherland,
a háromdimenziós
antisztár

A tenger
munkásai
III.

Kalózkodás
nyugaton

Az
ellenállhatatlan
Mickey Rourke

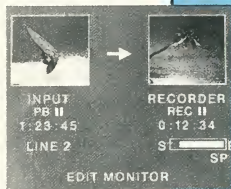
Az ex-Pink
Floydos
Roger Waters
Fala

Trükkök
trükkje

Sony SLV-474 VP

Úgy tűnik,
többet időztünk el
a Sony kínálatánál,
ami talán
bocsánatos bűn.
A videótechnikában
szuperlatívuszokat
jelentő
japán cég ismét
több érdekességet,
csúcskészüléket
mutatott be. Ezekre
már csak azért is
érdemes egy-egy
pillantást vetni,
mert társaik
egyre határozottabban
kezdenek
helyet követelni
a hazai kínálatban is.

A Sony igen jó képminőségű mono VHS videómagnója, melynek különleges szolgáltatása az „Edit Monitor”, ami azt jelenti, hogy egy képernyőn egyidőben jeleníthető meg a lejátszott kép és annak a szalagnak a „képe”, amelyre a másolatot, illetve a vágást készíteni akarjuk. Ilyen készülék már létezett (sőt létezik) hazai piacon, szintén a Sony-től; az SLV 402. Ennek sorbontása azonban kevesebbet nyújtott, mint az SLV-474 VP. További kényelmi plusz, hogy nemcsak a videómagnón, hanem a távvezérlőn is van Shuttle forgatógomb, ami egy könnyed tekeréssel lehetővé teszi a kívánt rész megkeresését és pontos beállítását. A mechanika gyorsindítású, a sávkövetés „Intelligent Auto Tracking” rendszerű, vagyis automatikusan rááll a sávhelyzetre a legoptimálisabb képminőségre. E készüléken is alkalmaztak automatikus fejtisztítást. Áttekinthető és jól kezelhető a programozása, és lehetőség van LP üzemre is, igen jó minőségben.

ÚJDONSÁGOK A KÖLNI PHOTOKINÁRÓL

II.

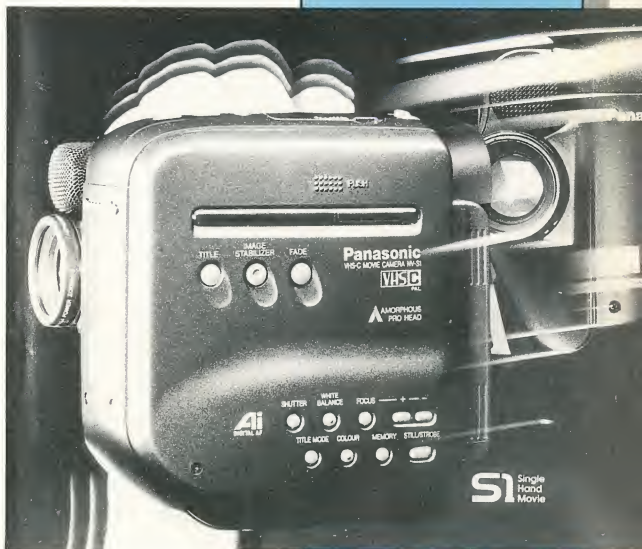
Sony CCD-V 5000 E

Ez a vállkamera 3,3 kg-os tömegével, nyugodt zoomjával biztos és remegésmentes *svnekeléseket* biztosít. A Sony olyan digitális tárolókat alkalmazott, amelyek képesek a Video Hi8 rendszer kiváló minőségű képeinek tárolására és ezáltal az effektusok sokféleségével a felhasználónak lehetőséget nyújt produkciójának tökéletesebbé tételére. A CCD-V 5000 Hi 8 rendszerben dolgozik, a kép valóban éles és kontrasztgazdag, a vízszintes felbontás több mint 400 sor, a színek is teltek és ragyogóak. A hang természetesen FM rendszerben rögzített HiFi sztereo, kiegészítve a digitális PCM sztereo sávval is, mely hang utómunkálatoknál nyújt széles variációs lehetőséget.

A CCD-V 5000 a professzionális technikából átcempézett Time Base Correctorral is rendelkezik, mely képes korrigálni a szín és világosságjel közötti futási idő különbségeket, és minimalizálja a Jitter hibát, vagyis a függőleges vonalak csipkészettségét. További különlegesség a DNR, vagyis a digitális zajelnyomás. A CCD 495000 képelemből áll, az objektív fényereje 1: 1,4, a fókusz 11-88 mm-es, vagyis a zoom 8-szoros, és van természetesen makró állása is. A fehéregyensúly állítás lehet automatikus és manuális, van továbbá úsztatási lehetőség is. A zársebesség 1/10000 mp-ig változtatható.

Panasonic NV-SI

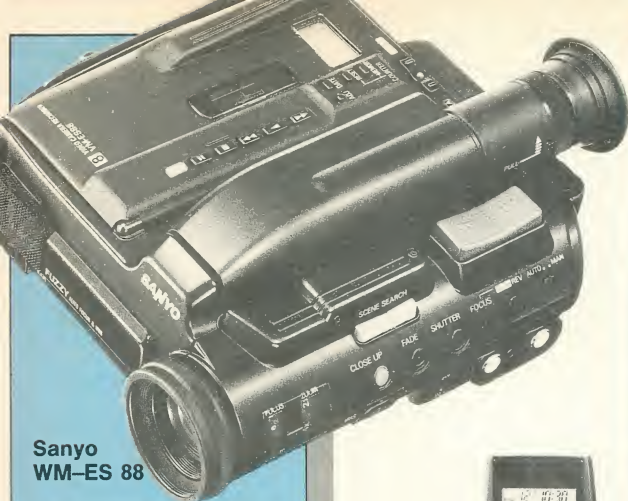
A Panasonic piackutatása szerint a vásárlók közel háromnegyede minél egyszerűbben kezelhető, könnyű, félkézzel is stabilan működtethető kamkort szeretne, és majdnem 90% fél a képek beremegésétől.

Az NV-SI-nek három olyan lényeges tulajdonsága van, mely ezekre a félmelekre ad megnyugtató választ.

Az első tulajdonság a kis méret és tömeg – ez utóbbi csupán 790 gramm. Ugyanakkor az új Panasonic-modell rendelkezik minden olyan szolgáltatással, amellyel a konvencionális kamkorderek, ám a digitális technikának köszönhetően újszerű digitális hatások is elérhetők vele. Az NV-SI digitális képstabilizálóval rendelkezik, amely csökkenti a remegős képsorok számát, ami a könnyű kamkordereknél minden óvatosság ellenére előfordulhat. Ezt az elektronikát először alkalmazza a kommersz készülékeknek.

A lencserendszer is változott, a korábbi 1/2 collos méretről 1/3 collra, amely szintén 1/3-as CCD képezi le a felveendő témát. A lencse fényereje 1,4-es, 6,7-40 mm-es fókuszja.

A fő érdekesség azonban a digitális képstabilizátor, amely felismeri az esetleges kameraberegzést, és kompenzálja a képremegést.

Sanyo WM-ES 88

Ez a sajátos formatervezésű tok egy 8 mm-es kamkordert rejt. A legtöbb kamkorder-felvétel két kézzel készül a remegés megakadályozása érdekében. A vízszintes formatervezésű felvételt könnyebb kézben tartani, és helykihasználása is jobb. A kezelőgombok könnyen hozzáférhetőek, a készülék nyakba akasztható, így könnyebb a vitele, gyorsan kézbe kapható, éppúgy, mint a távcső, vagy a fényképezőgép.

Az előlapon egy piros felirat látható, mely a Fuzzy logika szerinti autofókusz- és írisz-szabályozási technikára utal. A Fuzzy computer-logika egy olyan feldolgozási módszer, mely nem számszerű értékekkel van meghatározva, hanem hasonlóan az emberi szem tulajdonságaihoz, ingerkeltéshez, megítélésen alapul. A kép 84 részre van osztva és e részletek kontraszt és fényviszonyait ellenőrzi az elektronika, mely az adatok kiértékelése alapján vezérli a fókusz és az írisz beállítását. A háttérfény változása esetén is gyors és nagyon jó az alkalmazkodása a beállításnak. Zoomja változtatható sebességű, 6-szoros, zársebessége a normál állástól 1/4000 mp értékig 6 fokozatban állítható, lehetőség van beállítására és a készülék infravörös távvezérlővel is működtethető.

Sanyo VHR-S700 G

„Midmount” a neve annak az új koncepciónak, amit a Sanyo a VHR-S 700G típusú modellnél a technikai felépítésben alkalmazott. (ugyanaz a modell Fisher név alatt, FVS-P 495 HV típusjelzéssel is kapható).

A fejlesztés alap gondolata az a cél volt, hogy egy lehetőleg rezonancia-mentes chassis-t építsenek, és ezzel is javítsák a video-képek minőségét. Ennek érdekében az egyébként aszimmetrikusan elhelyezkedő meghajtórészt most a készülék chassis-ának közepére helyezték el.

Ezzel az új felépítéssel a Sanyo konstruktőrei szerint optimalizálható a berezgési csillapítás.

- eredményesen csillapíthatók akár a meghajtórésztől, akár a kívülről jövő vibrációk és rezgések,

- a készülék alkatrészeit a közepén elhelyezett meghajtórész köré lehet elhelyezni, ami csökkenti a videomagnó saját zaját és zörejeit,

- érezhetően csökkenteni lehet a „jitter”-ként ismert képinstabilitást, ami a sorok elcsúszásában, csipkészségben jelentkezik.

Ezzel egyidőben változások történtek a szalagvezetésben is, és pedig egy-egy újabb csillapító görgő alkalmazásával, ami tovább redukálta a jitter-hibákat.

További olyan áramköri megoldásokat is alkalmaztak a Super VHS magnónál, melyek a világság színjelek jobb fázisartását eredményezték, így jobb a színvisszaadás.

Sony KV-D 3431 D

A Sony nagyképernyős televíziócsaládjának új tagja. Méretei monitorformájával együtt is impozánsak, képsőve 86 cm-es átlójú. Képmínősége a Sony Black Trinitron Plus képcsőtípusának eredményeképpen tovább javult. A felbontás, a képelemek rajzolása, a finom részletek megkülönböztethetősége a jó TV-képhez szokott néző szemét is meglepi. A Black Trinitron

Plus lelke egy-egy különleges kapcsolás, a Digital-PAL-Comb-Filter, ami a fekete-fehér jelek (vagyis a világos-

ságjelek) és a színjelek tiszta szétválasztásáról gondoskodik. Ezeket a jeleket mintegy szétfésűlik, s így a technika megszünteti a zavaró színmoarét. További szolgáltatás a PIP üzemmód. A főképe maximum négy tv-kép, vagy három videó-kép hívható be, sajátosság – s a kényelmi funkció így válik teljessé – hogy a KV-D 3431 D-nek két önálló tunerje is van.

Keres- kinál

Rovatunkban ingyen tesz-
sük közzé magánszemé-
lyek 100 szótagnál nem
hosszabb szövegű hirdetéseit.
Felhívjuk a Kedves Ol-
vasó figyelmét, hogy a ro-
vatban nem áll módunkban
közölni olyan hirdetéseket,
amelyben megvételre aján-
lanak, vagy díjazás ellené-
ben keresnek szerzői jogvé-
delem alatt álló műsorokat.

● ALBA 500-as műholdve-
vő berendezés kezelési
utasításának magyar nyel-
vű fordítását 200 forintért
átadom.
Molnár Tibor, 5530 Vésztő,
Eötvös u. 4/a.

● Grundig 611 TXT típusú
távkapcsoló (TV-Videóhoz
egyaránt használható) ela-
dó! Ár megegyezés szerint!
Hajdú Lajos,
4100 Berettyóújfalú,
Bessenyei u. 9. 1/4.

● Új, 1 év garanciával Dae-
woo videó rekorderek ela-
dók 25 500 forintért.
Ugyanitt SKC E 180 videó-
kazetták gyári, bontatlan
csomagolásban 300,-Ft/db
áron eladók. Postai után-
véttel is.
Szekszárdi Ferenc, 2145
Kerepestarcsa, Esze Ta-
más u. 9.

● C-64 computer +
1541/C disk-drive + mag-
nó+90 db floppy és 14 db

kazetta játék és felhasználó
programokkal (pl. videó-
újság készítő) +10 könyv-
+joystick eladó. Irányár:
40 ezer forint.
Érdeklődni lehet: Tátrai
László, 2481 Velence,
Bocskai u. 4/B.

● TV állványok és asztalok
(videokazetták tárolására
is alkalmas) a legkülönbé-
lébb színekben és méretek-
ben nyugati színvonalon
6 000-15 000 forintig meg-
rendelhetők.
Kovács Tibor kézműves fa-
szobrász kispáros 10-18"-
ig Eger, Bartalos Gy. u. 10.,
18" után: Eger, Faiskola u.
6. 3300

● Eladnám vagy Panaso-
nic NV-J35-re cserélném új
Hitachi M 747-es videómat,
különbözettel. Szolgáltató-
sai: 4 fejes, SP-LP, Audió-
dnb, NTSC-lejátszás, beépít-
ett karaktergenerátor, 10
féle TV-hez és 2 videóhoz
alkalmas távszabályozó,
VHS-index kereső. Ár meg-
egyezés szerint.
Vadon József, Budapest,
XI., Irinyi J. u. 9-11

● Vállalkozót keresek, aki
Amerikából kapott videóka-
zettáimat át tudná másolni.
A filmfelvétel egy családi
rendezvényt örökít meg. A
másoláshoz NTSC rend-
szer szükséges.
Bíró Sándorné, Lábod,
Hosszúfalvi u. 128. 7551

1990-BEN ÚJ HELYEN, DE A RÉGI SZÍNVONALON A

Kereskedelmi Kft.

kereskedelmi iroda és bemutató terem
1077 Budapest, Wesselényi u. 19.

Tel: 121-4089, Fax: 122-6640

- Audio-, videó- és TV-alkatrészek,
- mérőműszerek és távirányítók,
- elektronikai alkatrészek

mind a SINI Kereskedelmi KFT-től

Audio-Video-Service

TV alkatrészek

Mérőeszközök

Speziális építőelemek

A SINI KFT. a König Electronic GmbH.
kizárólagos magyarországi képviselője.

König üzletek az ország minden pontján

BUDAPEST – BÉKÉS – DEBRECEN
DUNAÚJVÁROS – GYÖNGYÖS – GYŐR
KAPOSVÁR – MISKOLC
NYIREGyhÁZA – PéCS
SZEGED – SZEKSZÁRD
SZOLNOK – ZALAEGERSZEG

WEST WEST WEST WEST

Megjelenik
minden
hónap
első hetében

KÉPMAGNÓ • KÉPMAGNÓK •

BÖNGÉSZŐ

Típus	Rendszer	Ár/DM	Kép	Hang	Szolgáltatás	Felszereltség	Összes pontsz.	A magazin minősítése
-------	----------	-------	-----	------	--------------	---------------	----------------	----------------------

Szuper VHS és Hi8-as készülékek

Grundig VS 680	S-VHS	4000	39	18	15	7	79	kiváló
Panasonic NV-FS 100 VFT	S-VHS	3400	38	17	16	6	77	kiváló
Sony EV-S1000 E	Hi8	3000	38	17	16	6	77	kiváló
Blaupunkt RTV-920	S-VHS	3000	28	17	15	6	76	kiváló
Panasonic NV-FS 100	S-VHS	3000	38	17	15	6	76	kiváló
JVC HR-S5500 EG	S-VHS	3000	37	18	15	6	76	kiváló
Blaupunkt RTV-910	S-VHS	2500	38	18	15	5	75	kiváló
JVC HR-S5000 EG	S-VHS	3300	37	18	15	5	75	kiváló
MITSUBISHI HS-E70	S-VHS	3000	37	18	15	5	75	kiváló
Panasonic NV-FS1	S-VHS	2500	37	18	14	5	74	kiváló
Sharp VC-S1000	S-VHS	3000	38	18	14	4	74	kiváló
Hitachi VT-S85	S-VHS	3000	37	18	14	4	73	kiváló
Philips VR 6948	S-VHS	3000	38	18	13	4	73	kiváló
SABA VR 6480	S-VHS	3100	37	18	13	5	73	kiváló
Telefunken A1200	S-VHS	3000	37	18	14	4	73	kiváló
Nordmende V 5000S	S-VHS	2990	37	18	14	4	73	kiváló
Loewe OC 650 H	S-VHS	2500	37	18	13	4	72	kiváló
Akai VS-S99 EOG	S-VHS	3000	35	18	13	5	71	kiváló
ITT Nokia VR-3799	S-VHS	3000	36	17	14	4	71	kiváló
Sanyo VHR-D4980 G	S-VHS	3000	35	17	14	4	70	jó
Siemens FM 619	S-VHS	3000	36	17	13	4	70	jó

E rovatunkban hónapról-hónapra a nyuget-európai piac értéktételeit mutatjuk be. Az elmúlt néhány hónapban kevesebb látványos készülék robbant be a piacra, ám megfigyelhető, hogy a mono videó-magnók háttérbe szorulnak az egyre több érdekességet nyújtó közszükségleti elektronika világában.

Az általunk korábban tesztelt, és a hazai piacon megjelent készülékek sem fedezhetők fel a stuttgarti „Video” magazin táblázataiban, ez azonban nem is meglepő, figyelembe véve az európai piac igen nagy kínálatát.

Ezzel együtt egyáltalán nem érdektelen a táblázat tanulmányozása. Több olyan készülékkel találkozhatunk, mely egy-egy hazai forgalmazó kínálatában ha kisebb darabszámban is, de megtalálható. Ilyen például az S-VHS videók között a Panasonic NV-FS 100, vagy a JVC HR-S

KÉPMAGNÓ • KÉPMAGNÓK •

KÉPMAGNÓK • KÉPMAGNÓK

Típus	Rendszer	Ár/DM	Kép	Hang	Szolgáltatás	Felszereltség	Összes pontsz.	A magazin minősítése
Mono képmagnók								
Akai VS-467EOG-V	VHS	1200	30	11	15	4	60	jó
Panasonic NV-L28	VHS	1700	31	11	14	4	60	jó
Akai VS-3811 Top	VHS	1650	30	11	14	4	59	közepes
Grundig VS 550	VHS	1900	30	13	13	3	59	közepes
Mitsubishi HS-E20	VHS	1300	32	11	13	3	59	közepes
Mitsubishi HS-E30	VHS	1400	32	11	13	3	59	közepes
Philips VR 6880	VHS	2000	32	11	13	3	59	közepes
Blaupunkt RTV-535	VHS	1000	30	11	14	3	58	közepes
ITT Nokia VR 3929	VHS	1150	33	11	13	1	58	közepes
JVC HR-D700	VHS	1600	31	11	12	4	58	közepes
Mitsubishi HS-E21	VHS	1300	31	11	13	3	58	közepes
Panasonic NV-J30	VHS	1000	31	11	14	3	58	közepes
Panasonic NV-L20	VHS	1200	31	11	14	2	58	közepes
Philips VR 6291	VHS	1050	32	11	14	1	58	közepes
Philips VR 6285	VHS	1200	32	11	13	2	58	közepes
Fisher FVH-P310KV	VHS	1100	32	11	12	2	57	közepes
Mitsubishi HS-E10	VHS	1200	32	11	12	2	57	közepes
Nordmende V100V	VHS	1300	29	11	14	3	57	közepes
Philips VR 6180	VHS	1050	32	11	13	1	57	közepes
Sanyo VHR-5200G	VHS	1100	32	11	12	2	57	közepes
Sharp VC-810G	VHS	1900	30	11	13	3	57	közepes
Siemens FM 603	VHS	1200	31	11	13	2	57	közepes
Sony SLV-402	VHS	1600	29	11	14	3	57	közepes
Telefunken A935SV	VHS	1100	28	9	16	4	57	közepes
Fisher FVH-P210KV	VHS	1200	31	11	12	2	56	közepes
Loewe OC635M	VHS	1300	31	10	12	3	56	közepes
Sanyo VHR-4300	VHS	1300	31	11	12	2	56	közepes
Toshiba V300	VHS	1250	29	11	14	2	56	közepes
Grundig VS 610VT	VHS	1250	31	11	11	2	55	közepes
JVC HR-D600EG	VHS	1200	29	11	13	2	55	közepes
Sharp VC-A605	VHS	1400	30	11	12	2	55	közepes
Sharp VC-T410	VHS	1100	29	11	13	2	55	közepes

5500 E, melyek kb. 160 ezer forintba kerülnek, de figyelembe véve a vámost és a hazai garanciális szempontokat, valamint azt, hogy ki hogyan számolja a márkát, úgy tűnik, hogy itthon sem drágábbak ezek a készülékek.

A mono videomagnók között már majd egy tucat található, mely a hazai kirakatokban is kellei magát. S hogy az előbbi állításunkat támasszuk alá, az NVJ J 30 kinti ára 1000 DM míg itthon áthangolva kb. 40 ezerért elérhető. Ezt a kategóriát indokolatlannak látjuk magánimport útján beszerezni.

Azoknak pedig, akik kamkorder-felvételeik . utólagos vágását, szerkesztését maguk végzik, továbbra is ajánlani tudjuk a Sony SLV 402-es edítáló magnóját. Ezt ugyan 70 ezer forint körüli áron láttuk itthon, nem tagadhatjuk, képminőségétől korábbi tesztünkben (89/10-es szám) egy kicsivel többet vártunk, de repülő törőfeje, három bemenete. digitális képfeldolgozása vitathatatlanul sok praktikumot nyújt.

KÉPMAGNÓK • KÉPMAGNÓK

A Georgia állambeli Athensben lakó Basinger-család körül állandóan ott sündörögtek a srácok. Nem minden ok nélkül. Őt csinosabbnál csinosabb lányuk volt, közülük Kim a középső. Ereikben svéd, német és csiroki indián ősöktől származó vér csörgedezett. Az 1953. december 8-án született Kim ugyan kicsit kilógott a sorból, meglehetősen visszahúzódo természetű volt, csak tanárai biztatására kapott kedvet az iskolai ünnepélyeken, megemlékezéseken való szerepléshez. A gátlásosságát azonban hamarosan sikerült anynyira feloldania, hogy benevezett a helyi szépségversenyekre is, ahol harmadik nekiutásra – alig 16 évesen – az első helyen végzett. „*Pedig sohasem én voltam a legcsinosabb a családban, hanem a nővérem*” – emlékezett vissza Kim az indulásra.

A szépségkirálynői korona bár sohasem garancia, de mindig jó ajánlólevél a sikerhez, a boldoguláshoz. Ahogy az ilyenkor illik, Kim is megkapta a (szokásos) reklámajánlatokat: fotómodell lett. S ahogyan az már lenni szokott, a kisváros lehetőségei egyre inkább korlátot jelentettek számára, ő ennél többet akart, többre vágyott. Hírnév-re, New Yorkra.

Keresett név lett a szakmában. A legnagyobb kozmetikai cégek – a Breck, a Revlon, a Clairol, a Maybelline és mások – hordozták a tenyerükön. Egy idő után mégis megcsö-

mörlött. „Nehéz munka volt a modellfotózás és egyáltalán nem elégített ki. Csak szépek lenni, unalmas feladat.” – mondta erről az időszakról.

A következő állomás – logikus módon – csak Hollywood lehetett. A Basinger-lány tehát

átvette székhelyét Kaliforniába, s nem is kellett sokáig kilincselnie a stúdióknál. Első szerepét 1977-ben, *A kutya és a macska* című tv-filmben kapta. Hamarosan ismert és kedvelt alakja lett a televíziós produkcióknak. Kisebb-nagyobb

A legtöbb férfi számára a nőkről alkotott első benyomás – a külső megjelenés – döntő fontosságú: a vállakra omló hajzuhatag, az érzéki száj, a kivillanó combok látványa. Az örjítő szókeség. A karcsú alak és a tőkéletes idomok. Amerika ezerszámra termeli ki a férfiszem követelményeinek megfelelő, bombasztikus megjelenésű szépségeket. Az igazán nehéz feladat tehát nem közéjük bekerülni, hanem közülük kiemelkedni. Nagyon keveseknek, csak a legnagyobbaknak adatik meg ez. Kim Basinger közéjük tartozik. Meglátni és megszeretni egy pillanat műve volt.

MEGLÁTNÍ

ÉS MEGSZERETNÍ

Először is új oldaláról mutatkozott be. Szerepet vállalt a népszerű komédiákat forgató Blake Edwardsnak *A férfi, aki szerette a nőket* (1983) című filmjében, majd ugyancsak a humorban való jártasságát csillogtatta meg a Barry Levinson-féle *A természetben*. (1984). Később sem maradt hűtlen a vígjátékokhoz, komédiákhoz, 1987-ben például

szerepek követték egymást, köztük a tv-korszakának talán legemlékezetesebb darabja, a lebilincselő James Jones-regény, a *Most és mindörökké* kiváló képernyőadaptációja. Ebben Lorene, a Hawaiiba szakadt prostituált szerepében először rázta meg magát Basinger, bizonyítva azt, hogy a csábos külseje nem üres máz csupán, a felszín alatt tehetség is lappang.

A tv-ből azután egyenes út vezetett az álomgyárakba.

1981-ben, David Greene rendezőtől megkapta az első főszerepét a Texasi élet című moziban, az ismert sztár, Jan-Michael Vincent oldalán. Ezt követte Charlton Heston családi vállalkozásban forgatott westernje, az *Aranyláz* (1982). Bár kétségtelen, hogy ezek a filmek nem tartoznak a filmművészet örökbeccsű darabjai közé, arra mégis jók voltak, hogy Basinger a nagy sztárok partnereként felhívja magára a közönség figyelmét.

Az „előjátékok” után a *So-hase mondd, hogy so-hase* (1983) című James Bond-moziban avatták Basingert a filmvászon egyik új királynőjévé. „Igaz, maga a film szörnyű élmény volt, de Sean Connery szédületesen tudott csókolni” – emlékezett vissza Kim a forgatásra. Bond-lányként, isteni divaként – az amerikai mozitulajdonosok szövetsége „alakításáért” megválasztotta az év színésznőjének – már megadott neki, hogy saját maga válogassa meg szerepeit.

újra összeállt a Basinger-Edwards csapat, hogy sikerre vigye a fergeteges tempójú *Nem látni és megszeretni* című bolondságot, amely az év egyik legsikeresebb produkciójának bizonyult. Egy évre rá pedig ugyancsak ő volt Dan Aykroyd leányának mostohája a Marsról, akinek a kötelességtudatát háttérbe szorítja a földi érzelmek megismerése.

Am Basinger mégsem a filmek anyagi és erkölcsi sikere révén lett igazán híres (hírhedt) a szakmában. A pejoratív jelzőt sokkal inkább annak a 9 és 1/2 hétnek köszönheti, amelyet Mickey Rourke oldalán szeretkezett végig az utcán, liftben, konyhában, vagy – mily konzervatívizmus – az ágyban. Meg kell hagyni, Kim már a kezdet kezdetétől utálta a forgatókönyvet, erőszakosnak és gusztustalannak találta. Mindez persze nem akadályozta meg abban, hogy eljátsza a főszerepet, amely szerinte kihívás volt a képességei ellen, s emberileg is

komoly próbára tette. Nos, Kim képességei nem szenvedtek csorbát, egyszerűen tényleg fantasztikus volt, (Rourke mellett) férfinezők millióit ajzotta fel, s kergette az örületbe pusztán a megjelenésével. Amikor pedig vetkőzni kezdett...

„A próbát kiálltam, de lelki-
leg teljesen összeomlottam,
fél évig csak pszichológusok-
hoz jártam a felvételek után.”

– mondta két hónapjáról a színésznő. Miután Basinger kellően föllendítette a mozi-
tulajdonosok, a pszichoanalí-
tikusok és a szexológusok for-
galmát, a felhalmozott feszül-
téseit Robert Altman hasonló
stílusú, ám jóval visszafogot-
tabb filmjében, *A szerelem bo-
londjában* (1985) vezette le.

Néhány jelentős sztárral
(például Richard Gerével), il-
letve alkotóval (például Ro-
bert Benton) forgatott kevésbé
jelentős film után (*Nincs ke-
gyelem*, illetve *Bizzál ben-
nem*) újra felragyogott Kim
csillaga. Amikor a *Batman*
(1988) női főszerepére kisze-
melt Darryl Hannah-t kisebb
baleset érte a próbafelvételek
során, Tim Burton rendező
neki kínálta fel a Denevérem-
ber kedvese, Vicki Vale szere-
pét. S Basinger eljátszotta az
anti 9 és 1/2 hetét; bár érzel-
mes szálak fűzik Bruce Way-
ne-hoz, a kétlaki komicshős-
höz, vonzza és izgatja a jóké-
pű és ügyes férfi, valójában –
hiszen nem lehet átlépni a
műfaj szabta határvonalat –
egy beteljesületlen plátói sze-
relem szenvedő alanya. Így,
bár a denevérszárnyas fejva-
dással nem sikerült dűlőre
jutnia, mégsem télt haszonta-
lanul az idő, hiszen „olyan ér-
zés volt a *Batman*-ben szere-
pelnél, mintha egy szürrealista
festményben lettem volna”.

A filmvásznon igencsak
mozgalmas életet élő Basin-
ger a hétköznapiakban példás
családi életet él. 8 és 1/2 évig
volt együtt Ron Britton maszk-
mesterrel, akitől 1989-ben vált
el, azóta csak a kutyáinak,
macskáinak, pónilovainak, ma-
darainak és a férfiaknak szen-
teli minden idejét. (Állítólag
ebben a sorrendben!) Közben
azért megjelentette a saját
szerzeményeit bemutató rock

KIM BASINGER FILMJEI:

A kutya és a macska (Dog and Cat, 1977 TV)
Kísértet a 401-es járaton (The Ghost of Flight 401, 1977 TV) r:
Steven Stern és Bob Rosenbaum
Katie (Katie: Portrait of a Centerfold, 1980 TV-sorozat)
Most és mindörökké (From Here to Eternity, 1981 TV)
r: Buzz Kulik (TV) Gyilkos öröm (Killing, 1981 TV)
Texasi élet (Hard Lode, 1982) r: Charlton Heston
Aranyláz (Mother Lode, 1982) r: Charlton Heston
Sohase mondd, hogy sohase (Never Say Never Again, 1983
GB-USA) r: Irvin Kershner
A férfi, aki szerette a nőt (The Man Who Loved Women,
1983) r: Blake Edwards (InterVideo)
A természeti (The Natural, 1984) r: Barry Levinson
9 és 1/2 hét (Nine 1/2 Weeks, 1985) r: Adrian Lyne (bemutatót)
A szerelem bolondja (Fool for Love, 1985) r: Robert Altman
Nincs kegyelem (No Mercy, 1986) r: Richard Pearce (bemutatót)
Bizzál bennem (Nadine, 1986) r: Robert Benton (bemutatót)
Nem látni és megszeretni (Blind Date, 1987) r: Blake Edwards
(bemutatót)
Marslakó a mostohám (My Stepmother Is an Alien, 1988) r:
Richard Benjamin (bemutatót)
Batman – Denevérember (Batman, 1988) r: Tim Burton
(bemutatót)
Bíbor eső 2. – A Graffiti Bridge (Purple Rain 2. – Graffiti
Bridge, 1990)

lemezét, egy önálló versesköté-
tet, s többedmagával megvásá-
rolt egy középnyugati kisvárost.

Kim Basinger napjaink
egyik legnagyobb, s legkelen-
dőbb sztárjainak egyike. Ez
már csak azért is érdekes,
mivel – mint tudjuk – a '80-as
évek Hollywoodja nem kápráztatja el jobbnál jobb szere-
pekkel a színésznőket. A
Schwarzenegger és Stallone-
féle muszklimiskák, s az ak-
ciófilmek uralkják a vásznat,
amelyek nem feltétlenül igény-
lik a női társaságot. Eppen
ezért minden elismerést meg-
érdemel Basinger teljesítme-
nye, aki talpon tudott maradni a
farkasok és kutyák között.

SZILÁGYI G. GÁBOR

SZŰZ CSILLAGOK

Szűznek nevezik Amrikában azokat a filmsztárokat, akik még egyetlen kereskedelmi reklámhoz sem adták jól csengő nevüket, sem közkedvelt és világszerte ismert ábrázatukat. Nyilván, mert nem akarják tekintélyüket és kialakult imageüket holmi mosóporokért kockára tenni. Japán azonban messze van, s az amerikai közönséget nem befolyásolja az ottani szereplés. Annál inkább a japánokat. Ezért a nagy társaságok minden pénzt megadnak, hogy árujukat egy hollywoodi csillag nevével fémjelezzék. Köztudomású, hogy Eddie Murphy 3 millió dollárt tett zsebre a Toyota reklámozásáért. Woody Allen még 1982-ben adta nevét a japán Seibu üzlethálózat újévköszöntő reklámjához.

Érdemes végigböngészni, ki mihez adta el nevét:

Sylvester Stallone – Ito (sonka)
 Kevin Costner – Suntory Whisky
 Charlie Sheen – Tokyo Gas (olajcég)
 Paul Newman – Fuji Bank (hitelkártya)
 Mickey Rourke – Daihatsu Charade (autó)
 Suntory Whisky
 Sigourney Weaver – Nippon Steel
 társaság
 (acélszerszámok)
 Arnold Schwarzenegger – Nissia
 szárzástészta
 John McEnroe
 és felesége, Tatum O'Neal – Assess fogkrém
 Rob Lowe – Suzuki (autó)
 Gene Hackman – Kirin Dry (sör)
 Whitney Houston – Sanyo
 (Hi-Fi berendezések)
 George Lucas – Panasonic
 (szórakoztató elektronika)

WHITNEY
HOUSTON

Hírözön

MEL GIBSON VILLÁMHÁBORÚJA

A kaliforniai Modesto városában egy nyilvános partin Mel Gibson többször is megkérte a helybéli újság fotóriporterét, hogy ne fotózza vakuval közvetlen közelről. Amikor a buzgó fényképező már harmadszor villantott a neves sztár arcába, az megelégtelte a dolgot: kikapta a fótós kezéből a drága szerszámot és behajította az úszómedencébe. Hirtelen haragját megbánva az ausztrál filmsztár rögtön bocsánatot is kért és a helyszínen kifizette az okozott kárt...

AMERIKA KONTRA EURÓPA?

Amerika gazdasági problémákkal küzd, miközben szórakoztatóipara, elsősorban a hollywoodi filmipar, soha nem tapasztalt virágzásnak indult. Nem túlzás azt állítani, hogy az Egyesült Államok legjövődelműbb exportcikke a hollywoodi álom. Ebbe az iparágba most egy merész francia cég, a dinamikusan terjeszkedő Canal Plus is befektetni készül. A hór már csak azért is figyelemre méltó, mert az eddigi jelek szerint, a majdan egyesülő Európa éppen Amerika-ellenes törvényeket kíván hozni, a hollywoodi dömpinget megszüntetendő. Ilyen körülmények között meglepő, hogy egy európai filmes-televíziós társaság a tendenciának fittyet hányva épp az egyik legagresszívabb politikájú céggel, a *Carolcoval* szövetséges. Egyébként az ó-kontinens rendezői sajátos fegyvereikkel már rég felvették a harcot az amerikai moziiparral: az utóbbi évek legnagyobb sikerfilmjét európai származású rendezők (Paul Verhoeven, Renny Harlin) készítették. Már csak az a kérdés, vajon Hollywood falta-e fel őket vagy ők kebeleztek-e be Hollywoodot?

OLIMPIAI ELŐZETES

Elővételben elkelt az 1992-es Nyári Olimpiai Játékok videóforgalmazási joga. Az USA legnagyobb videóvállalata, a Blockbuster Entertainment néhány hónappal az olimpia befejezése után öt kazettából álló sorozaton fogja árusítani a sportesemény legemlékezetesebb pillanatait.

MADONNA LENCSEVÉGEN

Madonna – talán épp a Dick Tracy sikerén felbuzdulva – újabb filmszerepekre készül. Joel Schumacher (az „Egyenesen át” rendezője) vezetésével a „Léda és a Hattyú” című akciófilmben Demi Moore-ral forgat majd a Warner-nél. Egyes források szerint Warren Beatty-vel is tervez egy újabb filmet, s Woody Allen legújabb produkciójában is vállalt egy szerepet.

BERLINI BÓVLIUTCA

Nem örülnek a lengyelek a német egyesítésnek. Csalódottságuk oka, hogy ezután csak vizummal mehetnek át Berlinbe, s így nehezebben tudják beszerezni a forgalmi adó értékével csökkentett árú videómagokat, melyeket aztán otthon jó pénzért értékesíthetnek. A Kantstrasse árusait is érzékenyen érinti a lengyel kuncsaftok elmaradásából fakadó forgalomkiesés. Mégis reménykednek, nemskára jönnek az oroszok és egyéb szovjet nácik.

A Kantstrasse a Fal ledölte után vált a kispénzű keletiek mekkájává. Egyik napról a másikra nyitlak az új üzletek: arabok, afrikaiak, és bevándorolt lengyelek vállalkoztak

olyan ismeretlen „márkák” közvetítésére, mint amilyen a Zen, Flower, Kitt, DHV stb. A németországi 14 százalékos forgalmi adó és az ázsiai importárakra kivetett 43 százalékos védővám levonása után valóban filières áron lett elérhető a szórakoztató elektronika az ide látogató bevásárló-turisták számára. A vizumkötelezettség azonban megakasztotta ezt az áradatot. Az újabb roham bekövetkeztéig a bővínyeg legfelkészültebb látogatói a Németországban már valóban csak ideiglenesen állomásozó szovjet hadsereg katonái, akik szerény zsoldjukat kemény valutában kapják.

TETOVÁLT SZERELEM

Az „Egyenesen át” című film forgatása közben Donald Sutherland fia, Kiefer Sutherland és filmbeli partnere (a Pretty Woman, Micsoda nő!-ből közkedvelt) Julia Roberts olyannyira összezemelegedtek, hogy szerelmük jeleként kis páros szívet tetováltattak bal vállukra a forgatás után. Ki tudja melyik tart majd tovább: a tetoválás, vagy a szerelem?

A VARIETY A REFERENSRŐL

„Magándetektívek a magyar videóalkózok nyomában” – címmel terjedelmes cikket közölt nemrég a világ egyik legtekintélyesebb filmes szaklapja, a Variety. Miután a hivatalos szervek törvényi szabályozás híján tehetetlenek, négy magyar forgalmazó magánnyomozókat kért fel a szükséges információk beszerzésére. A magyar legális videóüzlet éves forgalma körülbelül 1 milliárd forint, míg a feketepiac 1,5-2 milliárdot tesz zsebre, adózatlanul – legalábbis a szaklap szerint. A Variety nyilvánvalóan a Szabó László vezette Referens Kft-ra utalt.

HÍRES ZENÉSZEK ÖLTÖZŐJE

Amerikai videóproducerek olyan archív felvételeket keresnek, melyek a hetvenes években illetve a nyolcvanas évek elején, a legnevezetesebb rockkoncertek színpalái mögött készültek. A „Backstage” sorozat első darabjain Frank Zappa és a Talking Heads látható és hallható.

Videoberendezések
javítása,
áthangolása,
színes televíziók
áthangolása,
valamint
HI-FI berendezések
áthangolása
és javítása,

VIII., József krt. 38.
Tel.: 1141-216

Nyugati
készülékek
szervize.
Videó-
és HI-FI
berendezések
javítása,
áthangolása.

VI. Teréz krt. 94.
Tel.: 1311-129

Hazai és külföldi garanciális és készpénzes
fekete-fehér és színes televíziók,
videomagnetofonok javítása, műholdvevők
és posta; AM-mikro rendszerek telepítése.

XV. Frankovics M. u. 57-63. Tel.: 1635-225

Semmi kétség! A RÁVISZ a segítség!

PÓKOK

**Valamiféle
ősi iszonyat,
ismeretlen
mélységekből
előtörő félelem
hálóz be
mindannyiunkat,
ha pókot látunk.
Vajon honnan ered
ez az
engesztelhetetlen
ellenérzés?
Miért ruházzuk fel
szinte valamennyi
horrorfilm
idegen lényét
éppen a pókszabásúak
külsejével?**

Vannak elméletek, melyek szerint maga a pók alakja vált ki az emberben bénító félelemérzetet. Feltehetően az ősidők hajnalán pókhoz hasonló küllemű lények riogathatták vagy éppen fenyegethették eleinket. Azóta a pókok megváltoztak, már nem jelentenek veszélyt az emberre (30 ezer fajtájukból csak tíznek csípése lehet ártalmas), ám mi mégis megborzongunk láttukon. Egyesek szabályosan rosszul is lesznek, ha pókot látnak – ezt a betegséget nevezik görögös kifejezéssel „arachmophobiá”-nak. (arachm = pók, phobia = félelem)

A Disney stúdiók legújabb leányvállalatának, a Hollywood Picturesnek legelső filmje épp ezt a furcsa címet viseli: Arachmophobia. Különös pikantériának tűnik, hogy a kedves kis rajzfilmjeiről és más történeteiről ismert cég most horrorfilmmel rukkol elő. Még különösebb azonban, hogy akik megnézik a produkciót, maguk sem tudják, hogy vigjátékot vagy háborzongató thrillert láttak-e. A film műfaja meghatározhatatlan. Készítői szándékai szerint az élmény az Arachmophobia nézése közben hullámvasúhoz hasonlító: hol a fetregő kacagás csúcsaira emelkedünk, hol pedig a félelem szakadékaiba zuhanunk.

AZ ÉRNIYÖN

Az első képsorok mindjárt egy szakadékból indulnak a venezuelai őserdő rengetegéből. Egy rovarvadász kutatócsoport mindenféle ismeretlenfajokra vadászik a dzsungelben. A cserkészés igen jól, talán túl jól sikerül. Találnak egy halálos marású, különleges pókfajt, melynek egy véletlenül élve maradt példánya eljut egy kaliforniai kisvárosba, Canaimába. Ott befészkel magát egy pókiszonyban szenvedő orvos pajtájába, ahol egy aprócska házipókkal nászti ülven, ezernyi apró mérges pókot nemzenek. Ezek aztán szét-rajzanak a gyanútlan városkában, s a lakók csak nehezen jönnek rá a titokzatos halálesetek okára...

A történet vége maradjon egyelőre titokban, inkább térjünk vissza a mókás kis pókok természetrajzához. Nem túl egyszerű dolog pókokkal forgatni. A pók ugyanis nem idomítható, mégis valahogy irányítani kell. A film forgatói hosszas kísérletezések után rájöttek, hogy a piciny állatkák jól terelhetők a hajszárlók légsugarával, vonzzák őket a kamera szá-

mára láthatatlanul rezgő vékony fonalak, s nem szívesen mászkálnak ragacosos vagy viasszal sikosított felületen. A filmben szereplő 200 újjeländi delena-pókra 20 pókosósz vigyázott, nehogy szétszéledjenek eltaposódjanak, s mindig a megfelelő irányba masszsanak. Így is átlag vagy tíz-tizenöt-ször kellett leforgatni a pókos jeleneteket, míg végre elérték a kívánt eredményt. A rafináltabb és a pókok számára megoldhatatlan jelenetekben mechanikusan mozgatható műpókokat használtak,

nehogy a méregdrága ipari példányoknak beletörjön a csáprágójuk. A főszereplő óriáspókot egy dél-amerikai tarantella alakítja. Ez a márdárpók-faj 40 centire is megnő, és súlya elérheti a fél kilót. Marása az emberre nem halálos, de igen kellemetlen. Félelmetes külsejét méretén túl az üvegszálhoz hasonlóan szűrős szőrszálak még riasztóbbá teszik,

de a filmesek a látvány fokozása érdekében még lila harci csikokat is festettek a potrohára.

Lehet, hogy a film készítőit mulattatta a pók-pásztorlás, de vajon mitől neveléses ez a pókszörny a néző számára? Az Arachmophobia titka az, hogy nem a pók neveléses, hanem a félelmünk. A forgatókönyv írója eljátszik azzal a lehetőséggel, hogy a frászt hozza ránk egy-egy félelmetes beállítással (például óriási pók árnyéka a falon), aztán olyan egyszerűen oldja meg a helyzetet (kiderül, hogy a fogas árnyéka volt), hogy kineveljük saját izgalmunkat.

Így lesz a Mato Grosso (Zöld Pokol) szörnyetegeiből nyolc lábú, szőrőspotrohú, mégis mulatságos bohóc.

VILÁGSIKEREK VILÁGSZÍNVONALON

DUNA
NEMZETKÖZI FILM KFT.

KUTYÁM, JERRY LEE

© 1989 BY UNIVERSAL CITY STUDIOS, INC. AND IMAGINE FILMS ENTERTAINMENT, INC.

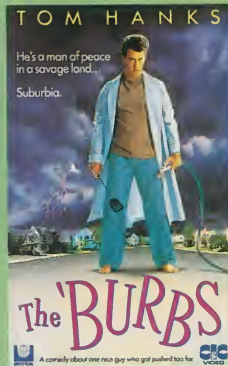
ALL RIGHTS RESERVED

FORRÓ NYOM

© 1989 WILSHIRE COURT PRODUCTIONS, INC.

ALL RIGHTS RESERVED

AMI SOK, AZ SOKK

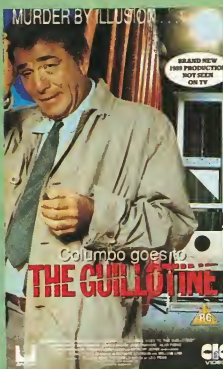
© 1989 BY UNIVERSAL CITY STUDIOS, INC. AND IMAGINE FILMS ENTERTAINMENT, INC.

ALL RIGHTS RESERVED

ÜRSZEKEREK IV.

© 1986 PARAMOUNT PICTURES CORPORATION
ALL RIGHTS RESERVED

COLUMBO
ÉS A GUILLOTINE

© 1989 UNIVERSAL CITY STUDIOS, INC.
ALL RIGHTS RESERVED

IFJÚ SHERLOCK HOLMES
ÉS A FÉLELEM PIRAMISA

© 1985 PARAMOUNT PICTURES CORPORATION
AND AMBLIN ENTERTAINMENT, INC.
ALL RIGHTS RESERVED

DUNA FILM CSÚCS A KÉPERNYŐN!

1054 Budapest, Steindl I. u. 6.

A Paramount Communications Company

